

การดำเนินงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
บริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

มาลินี หงสะมัต

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2549

การดำเนินงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
บริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

มาลินี หงสะมัต

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2549

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

การดำเนินงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
บริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

โดย

มาลินี หงสะมัด

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ศิริพร กิรดิถารกุล)

วันที่ 14 เดือน 06 พ.ศ. 49

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพศิริ)

วันที่ 14 เดือน 06 พ.ศ. 49

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สุจิตรา รอดสมบุญ)

วันที่ 14 เดือน 06 พ.ศ. 49

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 14 เดือน 06 พ.ศ. 49

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานกรรมการโครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน 06 พ.ศ. 2549

ชื่อเรื่อง การดำเนินงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของ
คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัด
ราชบุรี

ชื่อผู้เขียน นางมาลินี หงสะมัด

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ศิริพร กิรติการกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี โดยใช้จำนวนตัวอย่าง คณะกรรมการบริหารกลุ่ม จำนวน 136 ราย และสมาชิกกลุ่ม จำนวน 136 ราย โดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานต่างๆของโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดราชบุรี และข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (SPSS)

ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดราชบุรี ระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/เทียบเท่า ได้รับการอบรมสัมมนา 4-6 ครั้ง ต่อปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ส่วนใหญ่มีรายได้ น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000.- บาทต่อเดือน สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 10,000.- บาท ต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพ พบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.17 และผลการเปรียบเทียบและการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพพบว่ามีความเห็นต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แตกต่างกันในด้านการผลิต ด้านการเงินการบัญชี และด้านการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพ กับ พบว่า เพศ และอายุมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นด้านการผลิตของคณะกรรมการบริหาร สำหรับสมาชิกกลุ่มอาชีพนั้น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการผลิต

นอกจากนี้ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ยังมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการเงินการบัญชี ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการสนับสนุน คือ ระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการ ในการดำเนินงานด้านการผลิต

ข้อเสนอแนะ คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนควรให้ความสนใจในกิจกรรมของกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดราชบุรี ประสบความสำเร็จ สามารถเพิ่มรายได้ และบรรเทาปัญหาความยากจนให้กับคนในชุมชน

Title	Operation of One Tambon One Product (OTOP) Scheme in the Viewpoints of Executive Committees and Members of Vocational Group in Ratchaburi
Author	Mrs. Malinee Houngsamat
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Miss Siriporn Kiratikrankul

ABSTRACT

The study is carried out to examine the operation of the One Tambon One Product (OTOP) scheme in the viewpoints of the executive committees and members of the vocational groups in Ratchaburi province and analyze the operation's obstacles reflected from their viewpoints. 136 committees and 136 members were selected as subjects of the study. Collection of secondary data was gained from reports of OTOP schemes based in Ratchaburi and primary data was collected from questionnaire and then analyzed by the SPSS program.

The study shows that most of the committees and members are female whose ages ranged from 36 to 45. Ratchaburi is a domicile of most of subjects. Their average educational level is secondary education or equivalent level and they attended seminars four to six times a year. There are approximately five to six members in their households. Most of the committees earn less than 5,000 or 5,000 baht a month while most of the members earn over 10,000 baht a month.

The analysis indicates that in their viewpoints their participation in the OTOP schemes is at intermediate level (average score of 3.17). The comparison and analysis of their viewpoints towards the OTOP schemes show many differences in areas of production, accounting, finance and support.

When analyzing the OTOP schemes operation in relation to personal factors, the committees view that the production depend largely on gender and ages whereas the members view that the production depend on ages, educational levels, household members and income earned from the product distribution. They view that the accounting work depends largely on

ages, household members, income earned from product distribution. They consider the support as depending largely on educational levels.

The level of committee's participation is related to level of the opinions on the production operation.

A recommendation proposed for the better operation of OTOP scheme is that the committees, members and relevant supporting organizations should pay habitual attention to the schemes in order to enhance the operation of Ratchaburi's OTOP, increase total income from the scheme and relieve the poverty of community members.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ศิริพร กิริติการกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพิริ กรรมการที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.สุจิตรา รอดสมบุญ กรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งให้คำแนะนำจนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี เจ้าหน้าที่สำนักงาน สหกรณ์จังหวัดราชบุรี เพื่อนๆ น้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการ ให้ข้อมูลเบื้องต้น จนกระทั่งมีผลทำให้ปัญหาพิเศษสำเร็จเรียบร้อย

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณมารดา ญาติ และสามี ที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนและ ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยได้ทำปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

มาลินี หงสะมัต

มิถุนายน 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	8
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	16
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	18
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
ภาคสรุป	25
กรอบแนวคิดในการศึกษา	26
สมมติฐานในการศึกษา	26
บทที่ 3 วิธีวิจัย	27
สถานที่ดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
ตัวแปรที่ศึกษา	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	30

บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	34
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิก กลุ่มอาชีพ	34
ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่ม อาชีพ	38
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่มีต่อการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ใน ประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงิน และบัญชี และ 3) ด้านการ สนับสนุน	44
ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน	61
ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม อาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี	83
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	94
ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป	96
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก จำนวน และ ร้อยละ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการ บริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดราชบุรีใน ด้านการมีส่วนร่วม และการดำเนินงาน: ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน การผลิต ด้านการเงินและบัญชี และ ด้านการสนับสนุน	100
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	112
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	119

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มอาชีพ ณ ธันวาคม 2547	5
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	28
3	ข้อมูลส่วนบุคคล ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ	37
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กลุ่มอาชีพ ของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพใน จังหวัดราชบุรี	40
5	เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ ของคณะกรรมการ บริหารและ สมาชิกกลุ่มอาชีพ	43
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์ ตามระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพและ สมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการผลิต	46
7	เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิก กลุ่มอาชีพ ประเด็น ด้านการผลิต	48
8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่ม อาชีพด้านการเงินและบัญชี	51
9	เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร กลุ่ม และ สมาชิกกลุ่ม อาชีพ ด้านการเงินและบัญชี	54
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์ ตามระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพและ สมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการสนับสนุน	56
11	เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร กลุ่ม และ สมาชิกกลุ่ม อาชีพ ประเด็นด้านการสนับสนุน	60
12	ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพใน การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	62
13	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	65
15	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน ภูมิฐานะเดิม กับ ระดับความคิดเห็น ของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์	66
16	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน การศึกษา กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	66
17	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอบรม สัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการ ดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	67
18	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน กับ ระดับ ความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	68
19	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโดยเฉลี่ย แต่ละเดือน กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการ ดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	69
20	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ กับ ระดับความคิดเห็นของ สมาชิก กลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	72
21	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ กับ ระดับความคิดเห็นของ สมาชิก กลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	73
22	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน ภูมิฐานะเดิม กับ ระดับความคิดเห็น ของ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	74
23	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการศึกษา กับ ระดับความคิดเห็นของ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	75
24	ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอบรม สัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน กับ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่ง ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
25	ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน กับ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	77
26	ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ในครัวเรือน กับ ระดับความคิดเห็นของ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	78
27	ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กับ ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ	80
28	ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กับ ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ	82
29	ปัญหาและ อุปสรรคการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ	84

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษา	26
2	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ของคณะกรรมการบริหาร กลุ่มอาชีพ	41
3	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มอาชีพ	41
4	ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ด้านการผลิต	47
5	ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการผลิต	47
6	ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ด้านการเงินและ บัญชี	52
7	ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการเงินและบัญชี	53
8	ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพด้านการสนับสนุน	58
9	ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการสนับสนุน	59

บทที่ 1

บทนำ

ในช่วงเวลาที่ประเทศชาติ เผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจประชาชนทุกระดับ ประสบปัญหาต่าง ๆ ในส่วนของประชาชนระดับรากหญ้าซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศถูกรุมเร้า คือ ปัญหาความยากจน รัฐบาลได้ประกาศสงครามกับความยากจน และ จัดให้มี “ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้า โดยรัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่ รวมถึงการบริหารจัดการในการเชื่อมโยงสินค้าจากท้องถิ่นสู่ตลาด ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ด้วยระบบต่าง ๆ ทั้งร้านค้า เครือข่าย การจัดงานต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ และ การบริการ ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และมีมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ด้วยระบบร้านค้า เครือข่าย และ อินเทอร์เน็ต ซึ่งนโยบายดังกล่าวสอดคล้อง กับ การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยอาศัยหมู่บ้านเป็นหน่วยการผลิต การพัฒนา และ รวมเป็นเครือข่ายในตำบล ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ และบริการนั้น ๆ จะต้องสอดคล้องกับ วัฒนธรรม และ วิถีชีวิตในท้องถิ่น รวมถึงก่อให้เกิดกระแสแห่งการซื้อสินค้าไทยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จนเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นคนไทย โดยเฉพาะสินค้าที่ผลิตขึ้นตามโครงการสามารถ สร้างรายได้ ยกฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนในระดับรากหญ้า ให้พ้นความยากจนได้ในระดับหนึ่ง พร้อมทั้งพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนเพื่อผลักดัน ให้มีการรวมกลุ่มกัน ในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ มีการประกอบอาชีพ พอมีพอกิน ส่งเสริม และ สนับสนุนให้ชุมชนมีผลิตภัณฑ์โดยคนในชุมชน คิดเอง ทำเอง ใช้สัญชาติญาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ ความต้องการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะสั้น คือ รายได้ที่เพิ่มมากขึ้น การอพยพแรงงานน้อยลง และผลในระยะยาว คือครอบครัวที่อบอุ่น สิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ ประโยชน์นั้นมีได้เกิดเฉพาะผู้เข้าร่วมโครงการเท่านั้นแต่จะรวมถึงบุคคลต่างๆในชุมชนด้วย (กรมการพัฒนาชุมชน, 2544)

การดำเนินงานโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ รัฐบาลได้กำหนดระเบียบสำนักงานรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยเรียกว่า กอ.นตผ. ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และ คณะกรรมการ ดังกล่าวมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทในการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” โดยกำหนดมาตรฐาน และหลักเกณฑ์การคัดเลือก การขึ้นบัญชี กำหนดผลิตภัณฑ์เด่นของตำบล

รวมถึงให้การสนับสนุนในด้านการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายยุทธศาสตร์ และ แผนแม่บท
อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบาย การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยการส่งเสริม และ
สนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีกรอบแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

แนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่เน้นขบวนการสร้างรายได้ จาก
ผลิตภัณฑ์ในแต่ละหมู่บ้าน หรือ ตำบล แนวคิดนี้ สนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถ
สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ โดยมีกิจกรรมการคิดค้น และ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการตลาด การผลิต การ
บริหารจัดการ และ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการผลิตให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและ
ต้องการของตลาดสากล โดยที่ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งตนเอง (Self - reliance) เป็นหลัก ดังนั้นผู้ที่
เกี่ยวข้องในขบวนการนี้จำเป็นต้องอุทิศพลังงาน (Energy) ความสร้างสรรค์ (Creativity) และ ความ
ปรารถนา (Desire) ที่จะใช้ทรัพยากรที่หาพบในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อที่จะเกิดการสร้างสรรค์งาน
สร้างรายได้ และ นำไปสู่การกินดีอยู่ดี คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน แสวงหารากฐาน ที่สำคัญของ
การพัฒนาประเทศ นอกจากนี้เป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป สร้าง
ความภาคภูมิใจให้กับคนรุ่น ๆ ต่อไป และวางรากฐานที่สำคัญของประเทศ และสังคมไทย

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึง สินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการทางความคิด
รวมถึง การบริการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม การรักษามรดกภูมิปัญญาไทย การ
ท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรมประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้
กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมีจุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

นอกจากนี้ เป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์ (หลัก) 1 ผลิตภัณฑ์
เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบ ทรัพยากรของท้องถิ่น ลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นไปสู่เมืองใหญ่ ซึ่งถือ
เป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดขึ้น เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง
ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ เป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิด
กระบวนการเรียนรู้ของประชาชน เกิดการดำเนินงานพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (กิตติ ลิ้มสกุล,
2544: 1-5)

ความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงาน หนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบล เป็นไปตามกลไกการดำเนินงานตาม
นโยบายที่สำคัญของรัฐบาล มาอย่างต่อเนื่อง โดยในส่วนของ คณะอนุกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่ง
ผลิตภัณฑ์ ระดับจังหวัด อำเภอ ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้บังเกิดผลสู่การปฏิบัติ โดย

ส่งเสริม สนับสนุนเพื่อเกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

จังหวัดราชบุรี เป็นจังหวัดที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง โดยมีการพัฒนาจังหวัดเพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ ที่กำหนดไว้ คือ (สำนักงานจังหวัดราชบุรี, 2547)

“สร้างผลผลิตสู่สากล สร้างสภาพชุมชน เพื่อชีวิต ”

โดยแบ่งเป็น 8 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

1. ราชบุรีเป็นแหล่งเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัยจากสารพิษ
2. พัฒนาสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสินค้าส่งออก
3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวิถีชุมชน
4. พัฒนาและส่งเสริมการลงทุนด้าน BOI, SMEs และ OTOP
5. ยกระดับคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสังคม
6. พัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. ส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงชายแดน

แนวทางในการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของจังหวัด มุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น การดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของจังหวัดราชบุรี ในปี พ.ศ. 2547 ได้จัดให้มีการคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ไทยโดยมีคณะกรรมการคัดสรรทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด ได้ดำเนินการคัดสรร ระดับอำเภอ 272 ผลิตภัณฑ์ และระดับจังหวัด ดำเนินการคัดสรรสินค้าทั้งสิ้น 262 ผลิตภัณฑ์ จนได้สินค้าที่ได้รับการคัดสรร ในระดับ 3-5 ดาว ดังนี้ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี, 2548)

ระดับ 3 ดาว จำนวน 109 รายการ

ระดับ 4 ดาว จำนวน 110 รายการ

ระดับ 5 ดาว จำนวน 43 รายการ

และมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ใน ระหว่าง เดือน ตุลาคม 2547 ถึง สิงหาคม 2548 จำนวน 7,591,395,827 บาท (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี, 2548)

จากรายได้ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี ที่ดำเนินงานใน ระหว่าง ปี 2547 และ 2548 เป็นการสร้างรายได้ให้กับประชาชน ผู้ผลิตสินค้า บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ กรอบแนวคิด การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่มุ่งเน้น

ให้เกิด การสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ โดยการเพิ่มผลผลิต และ คุณภาพสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งที่เป็นตัวสินค้าและบริการ และ มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองของชุมชน จึงกล่าวได้ว่า นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดนี้ด้วย หลักการ รูปแบบการดำเนินงาน ตลอดจนเป้าหมายของการดำเนินงาน เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนรากฐาน เป็นแนวคิดที่ให้คนในท้องถิ่นพึ่งตนเอง และ สร้างความเข้มแข็งของประเทศ บนความแข็งแกร่งจากฐานรากของท้องถิ่น ตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ เศรษฐกิจแบบพอเพียง ”

ดังนั้น ความสำคัญของนโยบายของรัฐบาล โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่มุ่งเน้นเป้าหมายสุดท้ายที่สำคัญในการพัฒนา บนพื้นฐานของการ พึ่งตนเอง จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ในประเด็น การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่เข้าร่วมดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินงานตามนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อทราบถึงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นข้อมูล เพื่อนำไปสู่การส่งเสริม สนับสนุนให้การดำเนินงานนโยบาย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา และ อุปสรรคการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกัน ตามนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ นำปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเชิงการบริหารงาน

การวางแผน กระบวนการทำงานในการสนับสนุน กลุ่มอาชีพ ให้สามารถดำเนินงานตามนโยบาย
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตของการวิจัย 2 ส่วน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การได้รับการอบรม/สัมมนา

1.2 ปัจจัยสนับสนุน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ

1.3 การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของ
คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้าน
การเงินและบัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ภูมิศึกษา กลุ่มอาชีพใน
พื้นที่ของจังหวัดราชบุรี ที่ลงทะเบียนกลุ่มไว้กับหน่วยงานภาครัฐที่สนับสนุน ส่งเสริม โดยเป็น
กลุ่มที่มีกระบวนการทำงาน การรวมกลุ่มอย่างชัดเจนโดยการพิจารณา ตามหลักการดำเนินงานกลุ่ม
อาชีพ และได้ลงทะเบียนเป็นผู้ผลิตชุมชน ในการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ประจำปี 2547 จำนวน 68 กลุ่ม (ตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มอาชีพ ณ ธันวาคม 2547

พื้นที่	จำนวนกลุ่มอาชีพ
อำเภอเมือง	12
อำเภอดำเนินสะดวก	10
อำเภอบ้านโป่ง	10
อำเภอโพธาราม	9
อำเภอปากท่อ	8

ตาราง 1 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวนกลุ่มอาชีพ
อำเภอจอมบึง	8
อำเภอวัดเพลง	3
อำเภอบางแพ	3
อำเภอสวนผึ้ง	3
กิ่งอำเภอบ้านคา	2
รวม	68

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี (2547)

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

กลุ่มอาชีพ หมายถึง กลุ่มอาชีพที่ลงทะเบียนกลุ่มไว้กับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ในจังหวัดราชบุรี ที่สนับสนุน ส่งเสริม โดยเป็นกลุ่มที่มีกระบวนการทำงาน การรวมกลุ่มอย่างชัดเจน โดยการพิจารณา ตามหลักการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และได้ลงทะเบียนเป็นผู้ผลิตชุมชน ในการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประจำปี 2547

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ บริหารจัดการ การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ตามโครงสร้างของกลุ่มอาชีพ โดยได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มอาชีพ หมายถึง บุคคลที่ ร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอาชีพ และสมัครเข้าเป็นสมาชิก

การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หมายถึง ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการผลิต การดำเนินงานด้านการเงินและบัญชี และ ด้านการสนับสนุน

การดำเนินงานด้านการผลิต หมายถึง การที่กลุ่มอาชีพ มีการดำเนินงานการบริหารจัดการ มีผลผลิตเป็นของตนเอง โดยจำแนกในประเด็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยการผลิต 2) กระบวนการการผลิต 3) คุณภาพผลิตภัณฑ์ 4) การตลาด และ 5) การประชาสัมพันธ์

การดำเนินงานด้านการเงิน และ บัญชี หมายถึง การที่กลุ่มอาชีพมีการจัดทำบัญชีเบื้องต้น ที่สามารถตรวจสอบได้ โดยจำแนกในประเด็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) บัญชีรับ-จ่าย 2) บัญชีกำไร - ขาดทุน และ 3) บัญชีต้นทุนการผลิต

การดำเนินงานด้านการสนับสนุน หมายถึง การที่กลุ่มอาชีพ ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรราชการ/องค์กรเอกชน/องค์กรท้องถิ่น โดยจำแนกในประเด็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และทุนดำเนินงาน และ 3) การสนับสนุนอำนวยความสะดวก ในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สถานภาพของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการได้รับการอบรม/สัมมนา

การได้รับการอบรม/สัมมนา หมายถึง การที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เช่น การอบรม การสัมมนา การประชุมเกี่ยวกับการผลิต การตลาด การจัดการ นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยนับจำนวนครั้งของการได้รับความรู้จากหน่วยงานนั้น ๆ ในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลที่อยู่อาศัยรวมกันในลักษณะครอบครัวของสมาชิกกลุ่มอาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง ผลรวมรายได้คิดเป็นจำนวนเงินที่เกิดจากการการผลิตสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ ตามกระบวนการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของสมาชิกกลุ่มอาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน

ปัจจัยสนับสนุน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ/สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยจำแนกในลักษณะ ดังนี้ 1) มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน 2) ร่วมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ริเริ่มงานใหม่ 3) ร่วมในการแก้ไขปัญหา ทั้ง ด้านการผลิต และการตลาด 4) ร่วมในการบริจาคทรัพย์ 5) ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน 6) ร่วมในการติดตามประเมินผล และ 7) ร่วมรับประโยชน์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษา การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี ได้ทำการศึกษา รายละเอียดสาระสำคัญแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. ภาคสรุป
6. กรอบแนวคิดในการศึกษา
7. สมมติฐานในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

แนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” (คณะอนุกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ, 2546) เป็นแนวคิดที่เน้นขบวนการสร้างรายได้ จากผลิตภัณฑ์ใน แต่ละหมู่บ้าน หรือ ตำบล แนวคิดนี้ สนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ (Product) โดยมีกิจกรรมการคิดค้น และ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการตลาด การผลิต การบริหารจัดการ และ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการผลิตให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาดสากล โดยที่ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งตนเอง (Self - reliance) เป็นหลัก ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในขบวนการนี้ จำเป็นต้องอุทิศพลังงาน (Energy) ความสร้างสรรค์ (Creativity) และความปรารถนา (Desire) ที่จะใช้ทรัพยากรที่หาพบในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อที่จะเกิดการสร้างสรรค์งาน สร้างรายได้ และนำไปสู่ การกินดีอยู่ดี คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน แสวงหารากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้เป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไปและพลังแห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในท้องถิ่นจะเกิดความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นเป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงาม สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนรุ่น ๆ ต่อไปและวางรากฐานที่สำคัญของประเทศและสังคมไทย

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึง สินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการทางความคิด รวมถึง การบริการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรมประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมีจุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

กิตติ ลิ้มสกุล (2544) หลักการพื้นฐานของการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 3 ข้อ คือ

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) ผลิตภัณฑ์และบริการที่ใช้ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
2. พึ่งตนเองอย่างสร้างสรรค์ (Self - Reliance - Creativity) ทำความฝันให้เป็นจริงด้วยกระบวนการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยสร้าง กิจกรรมที่อาศัย ศักยภาพของ ท้องถิ่น
3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) พุ่มพื้กประชาชนให้สู้ชีวิตด้วยความท้าทาย และจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ จากนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544 การดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สร้างงาน สร้างรายได้ แก่ชุมชน
2. สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ให้สามารถ คิดเอง ทำเอง ในการพัฒนาท้องถิ่น
3. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
5. ส่งเสริมความคิดเห็นสร้างสรรค์ของชุมชน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิต และ วัฒนธรรมในท้องถิ่น

หลักการของกระบวนการนี้ไม่เน้นการให้เงินสนับสนุน (Subsidy) แก่ท้องถิ่น เพราะอาจจะไปทำลายความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนแก่ชุมชนด้านเทคนิค เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนช่วยเหลือในด้านโฆษณา ประชาสัมพันธ์การตลาด ชุมชนท้องถิ่นจะรับความช่วยเหลือเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มยอดขาย หรือ อาจจะทำตั้งบริษัทหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Product Corporation) เพื่อให้เป็นช่องทางในการกระจายสินค้าสู่ตลาดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ

1. มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับโลก ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นต้องมีคุณภาพได้มาตรฐานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมและมีจุดเด่นเฉพาะ เป็นที่ยอมรับของตลาดภายในประเทศ และตลาดโลก

2. มีเอกลักษณ์เป็นที่ลือชื่อเพียงหนึ่งเดียว ต้องมีการระดมความคิดในการคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะช่วยกันทำได้ โดยคำนึงถึงการรื้อฟื้นวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นให้สอดคล้องอย่างเหมาะสมไม่ซ้ำแบบกัน และ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะหมู่บ้านหรือตำบลให้เป็นที่ยอมรับทั่วไป

3. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการปรับปรุงเทคโนโลยี การสร้างบุคคลที่มีความคิดกว้างไกล มีความรู้ ความสามารถให้เกิดขึ้นในสังคม มีการวางแผน การตลาด มุ่งเน้นการผลิตและบริการ โดยคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

กิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ

1. ขยายสินค้าท้องถิ่น ไปยังตลาด

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเป็นจุดเด่นของท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพเพื่อขยายตลาดออกสู่เครือข่ายท้องถิ่น ภาคเมือง และตลาดโลก

2. ผลิตภัณฑ์และคิดค้นขึ้นเองในท้องถิ่น

โดยอาศัยความรู้ ความสามารถของคนในชุมชน ให้ความร่วมมือกันรับผิดชอบ มีหน่วยงานของจังหวัด กระทรวง กรม กอง เป็นผู้คอยให้คำแนะนำ และคอยให้การสนับสนุนในด้านของเทคโนโลยี การคิดอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ และการวิจัย อย่างครบวงจร

3. การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพของท้องถิ่น

ชุมชนต้องมีการเลือกเฟ้นบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมองการณ์ไกล สามารถวางแผนงานในระยะยาวที่เป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตขึ้น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้แนวคิด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยการ จัดสถานอบรม / วิทยาลัยด้านการผลิต การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้บทบาทของสตรีเป็นพลังของการพัฒนา และการสร้างเครือข่ายองค์กรพัฒนาต่างๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation) โดยมีเนื้อแท้ (Vitality) ของความเป็นตัวตนของตนเองอย่างเป็นอิสระ

การพึ่งพิงระบบการเงินและกิจกรรมต่างๆ หนึ่งตำบลมีได้หลายผลิตภัณฑ์ แต่อย่างน้อยมีหนึ่งผลิตภัณฑ์เด่นเป็น ผลิตภัณฑ์หลัก หนึ่งผลิตภัณฑ์เด่น อาจผลิตโดยเครือข่ายของหลายหมู่บ้านขึ้นอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น และขบวนการท้องถิ่นที่สร้างขึ้น

การจัดการด้านการตลาด เช่น ตลาดผสมผสาน บริษัทหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ การจัดการแสดงสินค้า การจัดงานมหกรรม/เทศกาลร้านค้าในเมืองตนเอง ร้านทดสอบ

ตลาด ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการเชื่อมชุมชน/สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ผ่านเครือข่ายสารสนเทศเพื่อทำการค้าต่างตอบแทน

การพึ่งตนเอง ความเป็นอิสระของภูมิปัญญาท้องถิ่น และประชาชนโดยใช้สถานฝึกอบรม การสร้างความมั่นคงในท้องถิ่น การจัดการประชุมและนำเสนอแลกเปลี่ยนแนวคิดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ การให้รางวัลคุณภาพ เป็นต้น

พลังขับเคลื่อนสำคัญของกระบวนการทัศน์ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

กรมการพัฒนาชุมชน (2544) พลังขับเคลื่อนสำคัญของกระบวนการทัศน์นี้ คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั่นเองประชาชนเป็นผู้นำเอาปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1. ระบบราชการ เนื่องจากกระบวนการทัศน์เพื่อการพัฒนา “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นการสร้างการพัฒนาจากภายใน ดังนั้น แทนที่จะเป็นการชี้นำโดยภาครัฐ ขบวนการนี้เป็นการคิดและการทำจากล่างสู่บน โดยประชาชนมีส่วนร่วม ราชการเป็นเพียงผู้คอยติดตามการขับเคลื่อนเพื่อสรุปเป็นรายงาน แต่ละจังหวัด เมือง อำเภอ หมู่บ้าน ต่างก็มีวิธีการแตกต่างกันไป
2. บริษัท ทางจังหวัดต้องการการมีส่วนร่วมของบริษัทในท้องถิ่นก่อน ถ้าบริษัทเหล่านี้ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา เพราะจังหวัดเชื่อว่าบริษัทในท้องถิ่นเหล่านี้จะรับผิดชอบและแก้ปัญหาพร้อมกับประชาชนในพื้นที่โดยตรง
3. ผู้นำ ผู้นำเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับกระบวนการพัฒนาเช่นนี้พอ ๆ กับการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม ผู้นำในที่นี้ไม่ได้หมายถึง เฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้ในการปกครองเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้นำธรรมชาติที่มาจากภาคประชาชนอื่นๆ เช่น จากสหกรณ์ ผู้บริหารโรงงาน ผู้บริหารสถานบริการอื่นๆ ผู้นำเหล่านี้จะทราบถึงความต้องการ และผู้นำเหล่านี้เป็นผู้นำตามธรรมชาติของท้องถิ่นสามารถเป็นตัวแทนของความความต้องการเหล่านั้นได้
4. องค์กรประชาชน ได้แก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร หอการค้า กลุ่มผู้บริโภค ฯลฯ กลุ่มเหล่านี้เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ประชาชนต่างๆ วางรูปแบบและบรรทัดฐาน ที่แต่ละฝ่ายเสนอมา รวมถึงการเลือกผลิตภัณฑ์ใด ๆ เพื่อการผลิต การวางแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ ด้านการตลาด เป็นต้น

ความคิดเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ศิริพล ยอดเมืองเจริญ (2544) ได้กล่าวถึง แนวทางการดำเนินงานของกระทรวงพาณิชย์ในการส่งเสริมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ไว้ว่า จะต้องทำให้ชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ โดยทางกระทรวงจะมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดบทบาทและหน้าที่ของพาณิชย์จังหวัดเพิ่มเติม โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนตลาดผลิตภัณฑ์ร้านค้าจากโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”
2. สำรวจข้อมูลผลิตภัณฑ์ในจังหวัดและดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาผู้ผลิตและสนับสนุน ด้านการตลาด จัดแบ่งกลุ่มสินค้าออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มที่มีศักยภาพในการส่งออก กลุ่มที่มีศักยภาพในการขยายตลาดภายในประเทศ และกลุ่มที่มีศักยภาพเฉพาะตลาดท้องถิ่นและตลาดจังหวัด
3. การพัฒนาช่องทางการตลาดเดิม และการเปิดช่องทางการตลาดใหม่ โดยเน้นการส่งออก
4. จัดทำโครงการสนับสนุนตลาดผลิตภัณฑ์ โดยมีการจัดทำยุทธศาสตร์ และการบริหารจัดการดำเนินการตลาด
5. ฝึกอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่

ทั้งนี้ ในการผลิตนั้นจะต้องสามารถตอบคำถามให้ได้ถึงเรื่อง ทักษะการผลิต เทคนิคการผลิต การสนับสนุนงบประมาณ และการผลิตเชิงพาณิชย์ ส่วนในเรื่องสินค้า จะต้องเข้าใจถึงการออกแบบ แหล่งผลิตภัณฑ์ รูปร่างผลิตภัณฑ์ ประโยชน์ส่วนเพิ่มผลิตภัณฑ์ และสินค้าบริการ สำหรับการตลาดภายในประเทศ ควรสนับสนุนให้ผู้ผลิตได้รับโอกาสเข้าสู่ตลาดใหม่ เป็นการนำผู้ซื้อ ผู้ส่งออก ผู้นำเข้าไปชมการผลิตสินค้าในแหล่งผลิต ผู้ผลิตสามารถออกมาร่วมงานแสดงและจำหน่ายสินค้าในต่างประเทศ และในด้านการส่งออก เรื่องเร่งด่วนที่ต้องทำ ได้แก่ ให้ทางจังหวัดสำรวจผลิตภัณฑ์ จัดแบ่งสินค้าเป็นหมวดและพิจารณาคัดเลือกผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออกและขยายตลาดสินค้า

ทำนุ วัชรสินนท์ (2544) ได้กล่าวถึง แนวทางการดำเนินงานของกระทรวงอุตสาหกรรมว่า กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวและธุรกิจชุมชนในชนบทอย่างต่อเนื่องมาแล้วประมาณ 20 ปี และในการดำเนินงานตามโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นั้น ถ้าจะให้ประสบผลสำเร็จต้องประกอบด้วยเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ชุมชนมีส่วนร่วม คิดเอง ทำเอง ส่วนราชการเป็นหน่วยสนับสนุน
2. ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องทำ

หน้าที่บูรณาการระดับจังหวัดเป็น CEO ในการบูรณาการโครงการและงบประมาณ และ 3. ลักษณะการทำงานต้องเป็นทีม จังหวัดมีทีมเดียว ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างงาน การสร้างทีมที่มีความสำคัญ โดยอาจจะมีคณะกรรมการ 2 ระดับ คือ ในระดับชาติ และระดับจังหวัด

วรรณิ รัตนวราหะ (2544) ได้กล่าวถึง แนวทางการดำเนินงานตามโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไว้ว่า ทางกระทรวงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน โดยคัดเลือกจากชุมชนที่มีความพร้อม โดยพิจารณาจากตัวสินค้าและชุมชนตามเกณฑ์ดังนี้

1. ระยะเวลาการผลิต จะต้องมีการผลิตร่วมกันในระยะเวลาพอสมควร
2. ความต่อเนื่องของผลิตภัณฑ์
3. คุณภาพของผลิตภัณฑ์
4. การตลาด มีแหล่งจำหน่ายแน่นอน
5. การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น
6. จำนวนผู้เข้าร่วมในกลุ่ม และการยอมรับจากชุมชน
7. มีทุนดำเนินงานของตนเอง
8. มีผู้นำที่เข้มแข็ง
9. มีการจัดทำบัญชี สามารถตรวจสอบได้

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2544) โดยคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์การคัดเลือกผลิตภัณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสินค้า ได้แก่ สินค้าที่เป็นอาหาร และสินค้าที่ไม่ใช่อาหาร จำนวนสินค้าหัตถกรรม หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน และกลุ่ม ศิลปวัฒนธรรม สถานที่และบริการ เช่น การละเล่นพื้นบ้าน งานประเพณี ศิลปวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม โบราณสถาน สถานที่ท่องเที่ยว และการบริการที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ให้แก่ผู้รับบริการ เช่น การนวดแผนไทย เป็นต้น

สำหรับเกณฑ์เบื้องต้น จะต้องเป็นสินค้าที่ไม่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. วัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศ 100 %
2. วัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นของผิดกฎหมาย หรือเลียงกาบ
3. เป็นสินค้าที่เลียนแบบหรือละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
4. เป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม

นอกจากนั้น ยังมีเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการคัดเลือกสินค้าที่มีศักยภาพหรือมีความพร้อมที่จะขึ้นบัญชีโครงการ ซึ่งได้แก่

1. ด้านตัวสินค้า ประกอบด้วยปัจจัยที่ใช้ในการผลิต หมายถึง ปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่ ควรได้มาจากพื้นที่ในจังหวัดนั้น ๆ ต่อปริมาณวัตถุดิบทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต รวมทั้ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ ทักษะความสามารถในการผลิตที่สืบสานมาจากบรรพบุรุษในพื้นที่นั้น ๆ หรือในจังหวัดนั้น และในด้านการผลิต แบ่งเป็น การพัฒนาแบบสินค้า หมายถึง แบบของสินค้าที่ชุมชนผลิตอยู่ในปัจจุบันว่ามีความแตกต่างไปจากสินค้าดั้งเดิมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และคุณภาพสินค้า ซึ่งหมายถึง สินค้าที่มีคุณภาพสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ ควรต้องได้รับการรับรองคุณภาพ จากคณะกรรมการอาหารและยา และส่วนที่เป็นสินค้าทั่วไป กรณีของสินค้าทั่วไป จะต้องมีการแสดงที่ชัดเจน และทางด้านกระบวนการผลิตต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง กรรมวิธี กระบวนการผลิตที่ชุมชนใช้ในการผลิตสินค้า หรือบริการนั้นมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพียงใด และชุมชนมีส่วนร่วมหรือมีระบบเข้าไปจัดการแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ อย่างไร ส่วนในด้านการตลาด ควรมีแหล่งจำหน่ายสินค้า หมายถึง ตลาดที่นำสินค้าของชุมชนไปจำหน่าย ประกอบด้วยตลาดต่างประเทศ ตลาดภายในประเทศในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ตลาดต่างจังหวัด ตลาดภายในจังหวัดที่ผลิต และตลาดภายในอำเภอที่ผลิต การเพิ่มขึ้นของยอดจำหน่าย (ในเชิงปริมาณขาย) เทียบกับปีที่แล้ว ความต่อเนื่องของตลาดหมายถึง มีตลาดรับรองที่แน่นอน มีการสั่งซื้อ สั่งจ้าง หรือจำหน่ายอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานเพียงใด และรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ หมายถึง บรรจุภัณฑ์ ตลาดที่ชุมชนใช้ในการบรรจุสินค้า เพื่อให้ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อมองเห็น หรือสามารถนำสินค้านั้น ๆ ไปยังแหล่งอื่น ๆ ที่ได้มาตรฐานสากลเชิงการค้า รักษาคุณภาพได้

2. ด้านความเข้มแข็งของชุมชน หรือ การบริหารจัดการของชุมชน ประกอบด้วยปัจจัยที่ใช้ในการผลิต แบ่งเป็น จำนวนสมาชิก หมายถึง จำนวนผู้ผลิตทั้งหมดของชุมชน ซึ่งอาจมีทั้งที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม หรือ ไม่ได้เป็นสมาชิก ว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด อายุของกลุ่มที่เริ่มผลิตเพื่อจำหน่าย หมายถึง จำนวนปีนับตั้งแต่กลุ่มเริ่มทำการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย ไม่นับรวมการผลิตเพื่อใช้เอง ว่าดำเนินงานมาเป็นเวลาที่ปีแล้ว ทางด้านการผลิตแบ่งเป็น ความต่อเนื่องการผลิต หมายถึง ระยะเวลาที่ทำการผลิตสินค้านั้น ๆ ในแต่ละปี การจัดการด้านกระบวนการผลิต หมายถึง ระบบการจัดการ ที่กลุ่มผลิตใช้ในการผลิตสินค้า ว่ามีกระบวนการผลิตที่ชัดเจนหรือไม่ มีการควบคุมและตรวจสอบ คุณภาพของสินค้าก่อนส่งจำหน่ายหรือไม่ ทางด้านการตลาด ได้แก่ ความสามารถในการหาตลาด ของกลุ่ม หมายถึง การได้มาซึ่งแหล่งตลาดใหม่ ๆ ทางกลุ่มหรือสมาชิกสามารถหามาได้ด้วยวิธีการใด เป็นสัดส่วนเท่าใดของยอดขาย ทางด้านระบบบัญชีและการเงิน แบ่งเป็น กองทุนของกลุ่ม หมายถึง เงินทุนกลุ่มที่ได้มาจากการดำเนินงานของกลุ่ม การปันผลจากการดำเนินงานของกลุ่ม การถือหุ้นของสมาชิก หรือการสะสมเป็นกองทุนของกลุ่ม เพื่อ

ใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกลุ่ม ซึ่งไม่รวมถึงกองทุนหมู่บ้าน หรือเงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ และมีระบบการบันทึกบัญชี ซึ่งหมายถึง การบันทึก ค่าใช้จ่าย รายรับ รายจ่าย ตามระบบบัญชีอย่างชัดเจน กลุ่มสามารถรู้ได้ว่าต้นทุนในการผลิตเท่าใด ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นอย่างไร รวมถึงรายรับของกลุ่ม และสัดส่วนการลงทุนของกลุ่ม หมายถึง สัดส่วนของมูลค่าเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานที่เป็นของกลุ่มเอง ต่อมูลค่าเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งอาจจะเป็นอุปกรณ์เครื่องมือที่ยืมมาจากหน่วยงานราชการ นอกจากนี้ ยังมีเกณฑ์ในเรื่องของการบริหารจัดการกลุ่ม หมายถึง จัดการกลุ่มที่มีระเบียบ โครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีกฎกติกา ระเบียบปฏิบัติของกลุ่มที่ชัดเจน ทั้งที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรหรือตกลงร่วมกัน รวมทั้งกลุ่มที่จดทะเบียนอย่างเป็นทางการ และกลุ่มรวมตัวกันเองโดยธรรมชาติ มีระบบเครือข่าย หมายถึง จำนวนกลุ่มที่มีการเชื่อมโยงการผลิตร่วมกัน อาจเป็นการรวบรวมสินค้าอย่างเดียว หรือเป็นการนำสินค้าจากกลุ่มหนึ่งเพื่อมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตของอีกกลุ่มหนึ่งก็ได้

กระทรวงอุตสาหกรรม (2544) ได้สรุปสาเหตุหลักของปัญหาวิสาหกิจชุมชนไว้ดังนี้

สาเหตุหลักของปัญหา

1. ขาดการพัฒนาเทคโนโลยี ที่ส่วนใหญ่ยังใช้เทคโนโลยีดั้งเดิม ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตเสียเปรียบคู่แข่ง ทำให้ขาดวิสัยทัศน์ในการบริหารและการจัดการที่ดีพอ
2. การผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่น หรือตลาดภายในประเทศ เป็นเหตุให้ไม่ทันกับยุคสมัยการเปิดเสรีทางการค้าจึงต้องประสบกับการแข่งขันจากอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รวมทั้งขาดความรู้เกี่ยวกับตลาดต่างประเทศที่ดีพอ อีกทั้งการขาดแคลนเงินทุนจากปัญหาการขอเงินกู้จากสถาบันการเงิน เพราะไม่มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ เป็นเหตุให้ ผู้ประกอบการต้องพึ่งพานอกระบบ และต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูง จึงเป็นข้อจำกัดของการปรับปรุงกิจการหรือการเพิ่มประสิทธิภาพ
3. การขาดความรู้ความสามารถด้านการจัดการ การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และรูปแบบ ผลิตภัณฑ์ และขาดข้อมูลทางการตลาด เช่น อุตสาหกรรมส่งออก แม้จะมีมูลค่าส่งออกสูง แต่ต้องนำเข้าวัตถุดิบเป็นมูลค่าสูงเช่นกัน
4. สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของไทย เป็นสินค้าระดับกลางและระดับล่าง ส่วนใหญ่ไม่มีการพัฒนา Brand name เป็นของตัวเอง
5. ยังขาดการจัดการด้านมลภาวะ สุขอนามัย และวัสดุเหลือใช้ที่มีประสิทธิภาพ ทิศทางนโยบายยังขาดความชัดเจนต่อเนื่อง กฎระเบียบ และข้อกำหนดบางประการยังเป็นอุปสรรคต่อการ ลงทุนและการส่งออกของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

6. ผู้ประกอบการขาดคุณสมบัติพิเศษของความเป็นผู้ประกอบการ อาทิ ความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น รักการเรียนรู้ ทะเยอทะยาน การมีระเบียบวินัยในการทำงาน การควบคุมตนเอง เป็นต้น

สาเหตุรองของปัญหา

1. ต้นทุนการผลิตสูง ประกอบด้วย การกักตุนวัตถุดิบนำเข้า ภาษีนำเข้า ต้นทุนค่าขนส่งในประเทศ อัตราการสูญเสียในการผลิตสูง ทำให้ผลิตภาพโดยรวมต่ำ
2. ระยะเวลาที่ส่งมอบไม่แน่นอน เนื่องจากผู้ประกอบการขาดสำนักตรงต่อเวลา ไม่ได้คำนึงความสำคัญเชื่อมโยงธุรกิจ ขาดความรู้พื้นฐานในการบริหาร ทำให้กำหนดแผนการผลิตและระบบ คู่มือไม่เหมาะสม การควบคุมวัตถุดิบ/สินค้าคงคลังไม่ดีพอ อำนาจการต่อรองต่ำในการซื้อวัตถุดิบ สายการผลิตขาดประสิทธิภาพสนองข้อเปลี่ยนแปลงได้ช้า ขาดการถือสิทธิ์ผู้ซื้อ/ผู้ขาย ใช้เวลาปรับสายการผลิตนาน เทคโนโลยีทำเครื่องมือตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลง
3. ขาดการพัฒนาสินค้า/บริการปรึกษา – วิจัยไม่เพียงพอและไม่เต็มใจลงทุนวิจัยพัฒนาด้วย ข้อจำกัดด้านการเงิน และการลงทุนวิจัยพัฒนาให้ผลตอบแทนช้า และนักวิจัยมีความสามารถไม่พอ เนื่องจากขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยี และไม่มีโอกาสติดตามการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี
4. ตอบสนองตลาดได้ช้า เนื่องจาก ไม่รู้การเปลี่ยนแปลงความต้องการตลาด ขาดระบบที่ดี ขาดการสื่อสารใกล้ชิดระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย และจากการที่เจ้าของมักดูแลกิจการด้านการตลาดเอง ทำให้เข้าไม่ถึงข้อมูลด้านการตลาดเพียงพอ

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นข้อพิจารณาที่เห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยัน ได้เสมอก็ตาม

ทวี เกรวมัญญ (2520) ความคิดเห็นเป็นการแสดงออก ซึ่งความรู้ที่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของข้อเท็จจริงและทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มคนหรือสถานการณ์เป็นต้น ความคิดเห็นอาจจะเป็นในทางที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้นก็ได

ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547) สรุปว่า ความคิดเห็นต่างๆ ของคนเรานั้นเกิดได้จากการปะทะสังสรรค์ประจำวันของคนเรา แต่เราก็มีภูมิหลังทางสังคมจำกัดอยู่ภูมิหลังทางสังคมแต่ละคน ย่อมเป็นผลถึงการที่คนเรากระทำตอบสนองต่อเหตุการณ์ และเกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับการณ์นั้น ๆ เป็นต้นว่า ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ชาวไทยที่ได้รับการศึกษาจากยุโรป และอเมริกา ส่วนมากไม่เชื่อว่าญี่ปุ่นจะเป็นฝ่ายมีชัยในสงครามพวกนี้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อญี่ปุ่นส่วนคนหนุ่มสาวราษฎรสามัญทั่วไปนิยมญี่ปุ่นมากกว่าราษฎรที่ได้รับการศึกษาดี มีความเห็นสนับสนุนอเมริกาและยุโรปมากกว่าราษฎรที่ได้รับการศึกษาน้อย

ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง (2509) กล่าวว่า ทัศนคติจะปรากฏอยู่ในความคิดเห็นซึ่งเป็นการตัดสินใจเฉพาะประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การเรียงลำดับจากคำนิยม ไปสู่ทัศนคติและความคิดเห็น เป็นการก้าวจากเรื่องทั่วไป ไปยังเรื่องเฉพาะ จากภาพจิตหรือความโน้มเอียงที่เริ่มกว้าง ๆ และแลบเข้าจนในที่สุดแสดงออกมาเป็นความคิดเห็นเฉพาะเรื่อง ความคิดเห็นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ความคิดเห็นมักเป็นผลที่สลับซับซ้อนของทัศนคติหลายอย่าง ความคิดเห็นของบุคคลที่แสดงออกถึงความกดดันในสถานการณ์หนึ่ง จะไม่มีผลผูกพันจริงจัง ดังจะเห็นได้จากกรณีสมาชิกสภานิติบัญญัติ ซึ่งเปลี่ยนความคิดเห็นของตนไปตามอำนาจกลุ่มต่าง ๆ และบรรยายความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงเสมอ

กฤษณี มหาวิรุฬห์ (2531) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอน หรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจ บุคคลจะแสดงออก โดยมีข้ออ้างหรือข้อแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานสภาพแวดล้อม ฯลฯ และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (2522) อธิบายว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยยังไม่แสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมาเป็นปรากฏต่อบุคคล สาธารณชน

สุชาติ จันทร์อม และสุรางค์ จันทร์อม (2521) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ เราไม่สามารถแยกความคิดเห็นและทัศนคติออกจากกันได้ เพราะความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายกับทัศนคติ แต่ความคิดเห็นแตกต่างจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเป็นความพร้อมทางจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนี้อาจแสดงออกมาได้ทั้งคำพูดและการกระทำ ทัศนคติไม่เหมือนกับความคิดเห็นตรงที่ไม่ใช้สิ่งเร้าที่จะแสดงออกมาได้อย่างเปิดเผยหรือตอบสนองอย่างตรง ๆ และลักษณะของความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งเหมือนกับทัศนคติ

ความสำคัญของความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการกำหนดนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงระบบงาน เพราะจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

Tomas (อ้างใน วันเพ็ญ พัทธา, 2539) กล่าวว่า ความคิดเห็น โดยทั่วไปต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับ สูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากใช้ตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยผู้ที่ตอบคำถามเลือกแบบตอบสอบถาม

การวัดความคิดเห็น

เนื่องจากความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติและการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดระดับความคิดเห็นจะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นได้

ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547: 8) วัดความคิดเห็น ทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยม ได้มีการสร้างแบบทดสอบสำหรับวัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว แต่ยังไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้ชัดเจน เพราะมีบางส่วนซ้ำซ้อนกัน การวัดความคิดเห็นส่วนใหญ่แล้วยังไม่มีการแบ่งแยกออกจากทัศนคติอย่างชัดเจน และมีบ่อยครั้งที่คำทั้งสอง ถูกใช้สลับกัน แต่อย่างไรก็ตาม การสำรวจความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ความพอใจ ความไม่พอใจ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างในสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

Fairchild (อ้างในสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544: 40 - 41) กล่าวว่า ในทางจิตวิทยา การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคล โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วม ไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นสมาชิก (membership)
2. เป็นผู้เข้าประชุม (attendances at meeting)
3. เป็นผู้บริจาค (financial contribution)
4. เป็นกรรมการ (membership on committees)
5. เป็นประธาน (leader)

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม อาจแบ่งโดย

1. การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการช่วยทำกิจกรรม คือการเข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การติดตามและการประเมินผล

2. อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นผู้นำ เป็นกรรมการ เป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมนี้ แสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วม จึงมีการโต้แย้งว่าการมีส่วนร่วม โดยวิธีการพัฒนาความสามารถของประชาชน เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเพียงบางส่วน เพราะหลายกรณีประชาชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจ ทางออกที่ควรเป็น คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) แก่ประชาชน

วีระ โอศถานนท์ (อ้างใน กลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2546) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมสมัยใหม่ว่า “การมีส่วนร่วม” มีความสำคัญอย่างยิ่ง และให้ความหมาย“การมีส่วนร่วม”ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนในระดับท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง และสรุปประโยชน์และความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทรัพยากรกำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพ กำลังคน และทำให้เกิดการวางแผนพัฒนาจากการรับรู้ข้อเท็จจริง และจากความคิดเห็นของประชาชนในระดับท้องถิ่น โดยตรง ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาชนบทในอนาคต

Jose A. Agbayani (1987 อ้างใน สมเกียรติ ฉายไช้ และคณะ, 2546) ได้จัดลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ 10 ประการ คือ

1. การร่วมประชุม
2. ร่วมออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
3. ร่วมสังเคราะห์ปัญหาและตีความให้กระจ่าง
4. ร่วมออกเสียงสนับสนุนหรือค้นหาปัญหา
5. ร่วมออกเสียงเลือกตั้ง
6. ร่วมบริจาคเงินหรือทรัพย์สิน
7. ร่วมบริจาควัตถุ
8. ร่วมออกแรงหรือร่วมใช้แรงงาน
9. ร่วมรักษาและใช้ประโยชน์ของส่วนรวมให้ถูกต้อง
10. ร่วมช่วยเหลือซ่อมแซมรักษาสิ่งของส่วนรวมให้ยืนนาน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพล กาญจนจิตรา และประภาส ศิลปรัศมี (2529) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษา จำนวน 378 กลุ่ม ใน 19 จังหวัด ทั่วประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ จำนวน 68 กลุ่ม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 145 กลุ่ม ภาคใต้ 75 กลุ่ม และภาคกลาง 90 กลุ่ม ผลการศึกษา พบว่า

1. กลุ่มอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มได้สูงจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มได้ต่ำ
2. กลุ่มอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในด้านต่าง ๆ มากจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอาชีพ ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในด้านต่าง ๆ น้อย
3. กลุ่มอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมากจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนน้อย
4. กลุ่มอาชีพที่ได้รับการติดตามตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่มากจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอาชีพที่ได้รับการติดตามตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่น้อย
5. กลุ่มอาชีพที่มีการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพมากจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอาชีพที่มีการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพน้อย
6. กลุ่มอาชีพที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มยาวนานจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอาชีพที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มน้อย

นงลักษณ์ โคตรชุม (2538) ศึกษา ความต้องการของเกษตรกรสตรีต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไหมในพื้นที่อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรสตรีมีระดับ ความต้องการที่จะได้รับการส่งเสริมในเรื่องเทคนิคการทอผ้าไหม การจัดหาตลาด และการป้องกันกำจัดโรคไหม้มากที่สุด ส่วนความต้องการในระดับปานกลางคือ การฟอกย้อมสีไหม การจัดดูงานในแหล่งที่ประสบความสำเร็จ การเลี้ยงไหมวัยอ่อน การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงไหม ไข่ไหมพันธุ์ดี การจัดทำแปลงหม่อนในท้องถิ่น การจัดหาอุปกรณ์เลี้ยงไหม การจัดสร้างโรงเรียนเลี้ยงไหมในราคาถูก การจัดหาแหล่งเงินทุน หม่อนพันธุ์ดี และอบรมการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากรังไหม

ฉลอง ประดับสุข (2541) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มสตรีทอผ้า: กรณีศึกษา อำเภอเขื่อนใน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา สรุป ดังนี้

กลุ่มสตรีทอผ้าของคณะกรรมการกลุ่มสตรีทอผ้า อำเภอเขื่อนใน เกิดจากการรวมตัวกันของสตรีที่มีความรู้และมีอาชีพทอผ้า ตามรูปแบบลวดลายดั้งเดิม สืบต่อกันมาหลายชั่วอายุ เป้าหมายของกลุ่มเพื่อเตรียมความพร้อมของสตรีที่จะเข้าเป็นสมาชิกศูนย์ศิลปาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่จะจัดตั้งขึ้นที่บ้านอย่างน้อย ตำบลก้อแอ้ อำเภอเขื่อนใน เพื่อ

1. เป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอ
2. ให้การสนับสนุนวิชาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และการมีอาชีพที่มั่นคง
3. เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้สืบไป

วัฒนาภรณ์ โมรินทร์ (2542) ศึกษา วิวัฒนาการ กระบวนการผลิตและการพัฒนาส่งเสริมการทอผ้าลายซิด: กรณีศึกษา บ้านคำพระ อำเภห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษาสรุป ดังนี้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนา มาจากสภาพเศรษฐกิจ เนื่องจากสังคมของบ้านคำพระ เป็นสังคมเกษตรกร รายได้ขึ้นกับสภาพดินฟ้าอากาศ ทำให้ประสบปัญหาแรงงานย้ายถิ่นลงเหลือแต่ผู้สูงอายุ และเด็ก ทำให้ไม่สามารถทอผ้าได้เหมือนก่อน ด้วยพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ให้การสนับสนุนและฟื้นฟูสภาพชีวิต และหน่วยงานราชการได้ส่งเสริมให้เกิดการผลิตตามแบบพื้นบ้านของแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะทอผ้าลายซิด

2. การจัดตั้งกลุ่ม ในปี 2524 - 2527 สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภห้วยตะพาน จัดตั้งกลุ่มพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสค.) จัดอบรมสตรีอาสาพัฒนาขึ้นทุกหมู่บ้าน และจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน แบ่งเป็นกลุ่มสตรีทอผ้า หมู่บ้านละกลุ่ม และจัดให้ ผู้นำแต่ละกลุ่ม

เข้าอบรมการทอผ้าลายจิด และ หมอนจากศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และนำมาถ่ายทอดความรู้ให้ชาวบ้าน กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีการจัดการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษา ดูงาน การอบรมการบริหารจัดการ การตลาด การบัญชี โดยได้รับการสนับสนุนและให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการ

3. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้มีการพัฒนาจากผ้าชิ้นใส่เองมาเป็นหมอน ผ้าคลุมไหล่ ผ้าโพกศีรษะ ลวดลายใช้พื้นฐานรูปทรงเรขาคณิต พัฒนาการใช้สีจากสีธรรมชาติที่ไม่ทนทานมาเป็นสี กันตก โดยใช้สีได้จากพรรณไม้ นำมาแช่เป็นน้ำสีย้อมทำปฏิกิริยากับผ้า ทำให้ผ้าที่ผลิตได้ในปัจจุบันเป็นผ้าคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาด และส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนเรื่องทุนดำเนินการจากหลายองค์กร จนปัจจุบันเก็บลายผ้าโดยใช้กราฟ เก็บเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์

4. การตลาดและการจำหน่าย มีจำหน่ายทั้งรูปแบบสำเร็จรูป และกึ่งสำเร็จรูป มีการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้าน ให้สมาชิกนำมารวมกัน โดยการรับรองคุณภาพที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการกลุ่ม และหากมีการสั่งซื้อจะมีการกระจายการผลิตไปยังสมาชิกอย่างทั่วถึง นอกจากนี้กลุ่มได้ดำเนินการหาตลาด โดยจะนำสินค้าไปจำหน่ายเองตามงานสินค้าที่ราชการและเอกชนจัดขึ้น

สุภาพร ศิริโกลากิจ (2544) ศึกษา ปัญหาของผลิตภัณฑ์เครื่องเงินไทย ผลการศึกษาพบว่า

ผลิตภัณฑ์เครื่องเงินไทยเป็นหัตถกรรมที่ได้มีการทำสืบทอดกันมานานแล้วในจังหวัดเชียงใหม่ และได้รับการส่งเสริมฟื้นฟูจากหน่วยงานของรัฐบาลมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ก็ยังไม่เจริญรุดหน้าเท่าที่ควร การผลิตเครื่องเงินมีลักษณะเป็นหัตถกรรมภายในครอบครัวที่อาศัย แรงงานภายในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ในการผลิตต้องใช้เวลานาน และความชำนาญจากแรงงานที่มีฝีมือ จึงจะได้เครื่องเงินที่สวยงาม ประณีต เรียบร้อย ผู้ประกอบการเครื่องเงินส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตรายเล็ก ขาดความรู้ความเข้าใจถึงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบไม่มีหลักการทั้งด้านการจัดการและการตลาด ไม่มีการวางแผนและนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ในการดำเนินงานเท่าที่ควร คงมุ่งสนใจแต่เรื่องการผลิตและปรับปรุงด้านการผลิตเป็นสำคัญ

ผู้ผลิตให้ความสนใจในการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และเพิ่มปริมาณการผลิต แต่ การพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะในเรื่องการบรรจุหีบห่อและตราสินค้า สำหรับการกำหนดราคามีการบวกส่วนเพิ่มจากต้นทุนที่ประเมินไว้ ส่วนช่องทางการจำหน่ายนั้นผู้ผลิตรายเล็กขายส่งให้คนกลางทั้งในกรุงเทพฯ และเชียงใหม่ เพื่อนำไปจำหน่ายต่อไป มีผู้ผลิตรายใหญ่เพียงไม่กี่รายที่มีร้านค้าปลีกของตน และ

ด้านการส่งเสริมการจำหน่าย ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายส่วนใหญ่ยังไม่มีการนำเอาการส่งเสริมการจำหน่ายมาเป็นเครื่องมือทางการตลาดเท่าที่ควร

ด้านผู้บริโภคซึ่งมีทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้นนิยมซื้อเครื่องเงินลายทอง รดน้ำมากกว่าเครื่องเงินประเภทอื่น เพื่อนำเป็นของฝากและของที่ระลึกเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคก็คือ ความละเอียด ประณีต สวยงามของเครื่องเงิน

ปัญหาของผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน

1. ปัญหาด้านการผลิต ได้แก่ ปัญหาเรื่องปริมาณและราคาวัตถุดิบไม่แน่นอน ขาดแคลน แรงงานที่มีฝีมือ คุณภาพและปริมาณการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการ ขาดการปรับปรุงเทคนิคการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์
2. ปัญหาด้านการจัดการ ได้แก่ ปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจ ปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอ
3. ปัญหาทางด้านการตลาด ได้แก่ ปัญหาการแข่งขันตัดราคา ทั้งผู้ผลิตและผู้จำหน่าย ไม่สามารถหาตลาดที่แน่นอนได้ พ่อค้าคนกลางกดราคารับซื้อ การส่งเสริมการจำหน่ายมีน้อยมาก และปัญหาเรื่องการส่งออก

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการผลิต ได้แก่ หน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดการฝึกอบรมทางด้านเทคนิคการผลิตอย่างต่อเนื่อง และการห้ามการส่งออกขางรัก
2. ด้านการจัดการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการอบรม เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการค้าปลีก และพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานให้ความช่วยเหลือเรื่องเงินทุนใน ส่วนภูมิภาคด้วย
3. ด้านการตลาด ได้แก่ ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายควรใช้กลยุทธ์ทางการตลาดในการขยายตลาด มีการพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์เครื่องเงินให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดการใช้ หีบห่อและตราสินค้า เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม และผู้ผลิตควรมีการรวมตัวกันในรูปของชมรมผู้ผลิตเครื่องเงิน

เพื่อแก้ปัญหาด้านการตลาดและการส่งเสริมการจำหน่ายร่วมกัน นอกจากนี้ หน่วยงานรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือในการอบรมผู้ผลิตและผู้จำหน่ายให้มีมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง หลักการตลาดและด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่องกันไปอีกด้วย

ประวฤทธิ ละครราช (2545) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดชัยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มได้แก่ สถานภาพสมรส การศึกษา ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ การจัดโครงสร้างขององค์กร เทคนิคในการบริหารงาน การพึ่งตนเองของกลุ่มและการสนับสนุนขององค์กรหนุนต่าง ๆ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มได้แก่ อายุและรายได้ของครอบครัวต่อปี

อรรถพล อุสายพันธ์ และคณะ (2547) ศึกษา ปัญหาด้านการผลิตของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดราชบุรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

วุฒิการศึกษาและ จำนวนบุตร ผู้ผลิตสินค้า OTOP มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเงินและเงินทุนหมุนเวียน รายได้ผู้ผลิตสินค้า OTOP มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเงินและเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาบรรจุกัญท์/แพ็คเกจจิ้ง และปัญหาการตลาด ต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านการให้มัศตุนย์กลางแสดงสินค้า, ส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้า, การฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับบรรจุกัญท์, เงินกู้ระยะยาวในอัตราดอกเบี้ยต่ำ, โรงเรือนและเครื่องจักร แบบให้เปล่า และฝึกอบรมการใช้และการบำรุงรักษา, ความช่วยเหลือในด้านการขอมาตรฐานสินค้า, การฝึกอบรมในด้านการบริหารการจัดการ และการบัญชี ฝึกอบรมแรงงานให้และต้องการวัตถุดิบจากแหล่งโดยตรง

เชตุ จันทร์ถิ (2547) ศึกษา การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา กลุ่มน้ำดื่มตำบลสีหมื่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือ

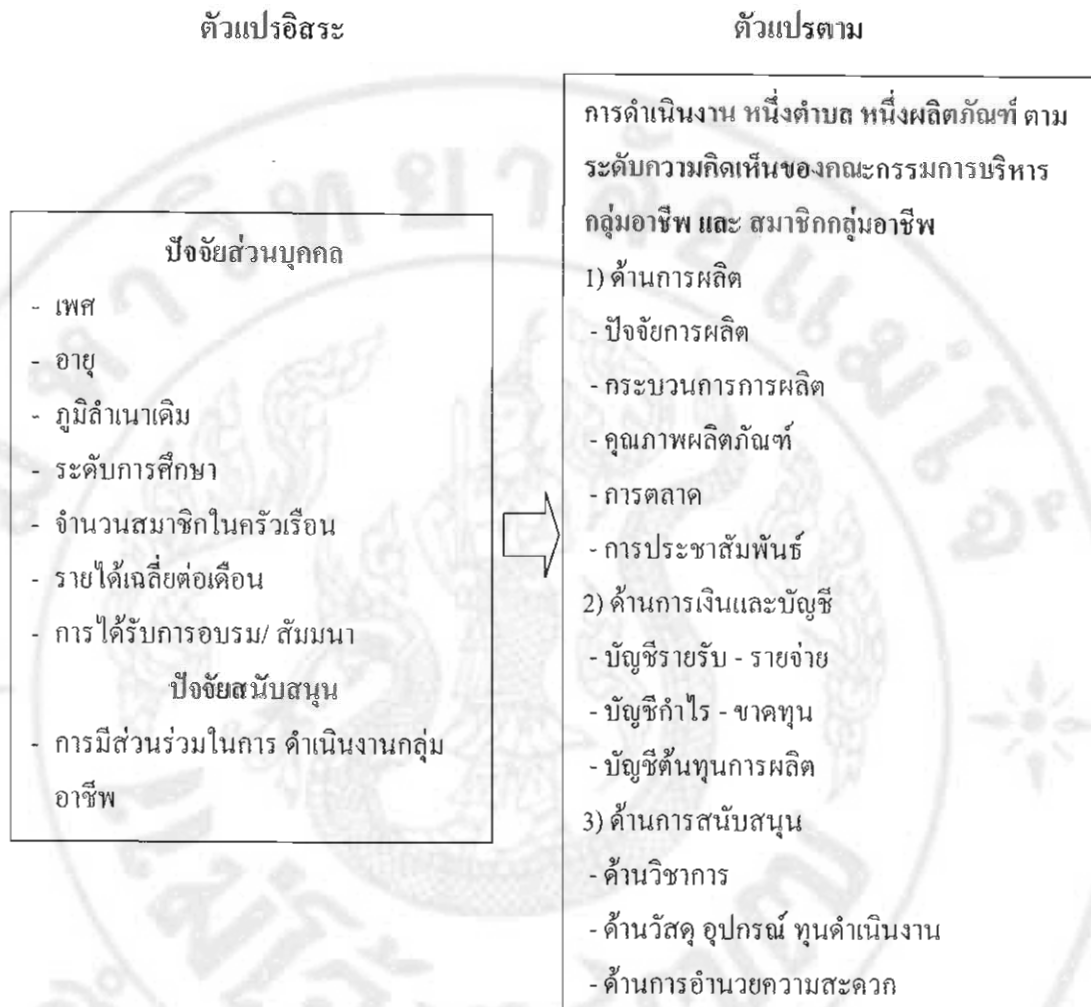
1. ความมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจจัดตั้งกลุ่มผลิตน้ำดื่มของสมาชิกกลุ่ม โดยก่อนการจัดตั้งแกนนำได้ศึกษา ประชาสัมพันธ์ และจัดเวทีประชาคมเพื่อร่วมกันคิด ตัดสินใจ ซึ่งต่อมาแม้จะมีปัญหา อุปสรรค ก็ให้กำลังใจกันทำผู้บริหารกลุ่มมีกำลังใจในการบริหารกิจการให้ก้าวหน้าต่อไปเรื่อย ๆ
2. ความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อแกนนำ หรือกรรมการบริหารกลุ่มซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น จากทุกหมู่บ้านในตำบลสีหมื่นเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ
3. การให้การสนับสนุนของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สพอ. อบต. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิดมาตั้งแต่เริ่มต้นกิจการจนเป็นที่ไว้วางใจของแกนนำกลุ่ม

ภาคสรุป

จากการศึกษาแนวความคิด เกี่ยวกับการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปว่า แนวคิดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นการพัฒนาและแนวทางการส่งเสริม และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์โดยมีกิจกรรมทางการตลาด การผลิต การบริการจัดการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน ยกฐานะความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น โดยคนในท้องถิ่น การร่วมมือร่วมใจ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบ ทรัพยากรท้องถิ่น เป็นการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยผลิตภัณฑ์ก่อให้เกิดความเพียงพอในครัวเรือน การสร้างรายได้และลดค่าใช้จ่าย มีการรวมกลุ่มของชุมชน ในการจัดหาปัจจัยการผลิต รวมกลุ่มผลิต และรวมกลุ่มจำหน่าย เพื่อก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ ก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ชุมชนมีความเข้มแข็ง และยังเป็นการอนุรักษ์และรักษาสีงแวดล้อมของชุมชนให้คงสภาพที่มีอยู่ และดีขึ้น โดยองค์การของรัฐและเอกชนเป็นเพียงให้การสนับสนุนในด้านปัจจัยต่างๆ ทั้งนี้การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นกระบวนการจัดการ โดยชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงินและบัญชี 3) ด้านการสนับสนุน เพื่อให้กระบวนการสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

จาก แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดกรอบแนวคิดและสมมติฐาน ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานในการศึกษา

1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

บทที่ 3

วิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อการศึกษา การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ศึกษากลุ่มอาชีพที่ได้ลงทะเบียนเป็นผู้ผลิตชุมชน ในการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประจำปี 2547 ในพื้นที่ของจังหวัดราชบุรี

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร ซึ่งเป็นหน่วยวิเคราะห์ในการศึกษานี้ ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ จำนวนทั้งสิ้น 340 คน และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ จำนวนทั้งสิ้น 1,086 คน ที่ลงทะเบียนกลุ่มอาชีพไว้กับหน่วยงานภาครัฐที่สนับสนุน ส่งเสริม และ ได้ลงทะเบียนเป็นผู้ผลิตชุมชนในการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประจำปี 2547 จำนวน 68 กลุ่ม

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และเก็บจำนวนเท่า ๆ กันโดย

1) ขอความร่วมมือให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มแต่ละกลุ่ม เลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ จำนวน 2 คน โดยใช้การจับฉลากซึ่งเป็นวิธีการสุ่มอย่างง่าย เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น 136 คน

2) ขอความร่วมมือให้หัวหน้าสมาชิกกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่ม เลือกสมาชิกกลุ่มอาชีพ จำนวน 2 คน คน โดยใช้การจับฉลากซึ่งเป็นวิธีการสุ่มอย่างง่าย เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น 136 คน

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จำนวนรวมทั้งสิ้น 272 คน และเพื่อให้เหมาะสมกับสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด และมีความกระจายในการศึกษา จึงได้ทำการกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง จากกลุ่มอาชีพ ในเขตอำเภอ จำนวน 9 อำเภอ และ 1 ถึง อำเภอ ในจังหวัดราชบุรี ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา

พื้นที่	กลุ่มอาชีพ	กลุ่มตัวอย่าง		
		คณะกรรมการ	สมาชิก	รวม
อำเภอเมือง	12	24	24	48
อำเภอดำเนินสะดวก	10	20	20	40
อำเภอบ้านโป่ง	10	20	20	40
อำเภอโพธาราม	9	18	18	36
อำเภอปากท่อ	8	16	16	32
อำเภอจอมบึง	8	16	16	32
อำเภอวัดเพลง	3	6	6	12
อำเภอบางแพ	3	6	6	12
อำเภอสวนผึ้ง	3	6	6	12
กิ่งอำเภอบ้านคา	2	4	4	8
รวม	68	136	136	272

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี (2547)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ การได้รับการอบรม / สัมมนา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ แบ่งเป็น การมีส่วนร่วมในเรื่อง 1) การประชุม วางแผน 2) ความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ริเริ่มงานใหม่ 3) การแก้ไขปัญหาการผลิต – การตลาด 4) การบริจาคทรัพย์ 5) ความรับผิดชอบในการดำเนินงาน 6) การติดตามผลการปฏิบัติ และ 7) การรับประโยชน์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่มีต่อการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงิน และบัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ใน จังหวัดราชบุรี

การทดสอบแบบสอบถาม

ในการศึกษา ได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัยแล้วทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยปรึกษากับอาจารย์ และ ผู้มีความรู้ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำมาทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
2. การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทำการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น คำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2536)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

โดย

α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

$\sum s_i^2$ = ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ

ผลที่ได้จากการทดสอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ คือ ค่า α ได้เท่ากับ .77 แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ และมีความเชื่อมั่น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ แบ่งประเภทของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ 1) คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ 2) สมาชิกกลุ่มอาชีพ โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารต่างๆ และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ บทความ รายงานการวิจัย เว็บไซต์ และ สถิติข้อมูลจากห้องสมุดต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และอ้างอิงในการเขียนรายงานการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ของคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ การได้รับการอบรม/สัมมนา และ ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงินและบัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Sciences for Windows) จากนั้น จึงทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) และ สถิติอย่างอื่น ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสนับสนุนและระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่มีต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งประยุกต์จากแนวทางของ Likert (อ้างใน นันทา สารทอง, 2548: 30) โดยให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับการสนับสนุนและความคิดเห็นในการดำเนินงาน มากที่สุด ค่าคะแนน 5
 ระดับการสนับสนุนและความคิดเห็นในการดำเนินงาน มาก ค่าคะแนน 4
 ระดับการสนับสนุนและความคิดเห็นในการดำเนินงาน ปานกลาง ค่าคะแนน 3
 ระดับการสนับสนุนและความคิดเห็นในการดำเนินงาน น้อย ค่าคะแนน 2
 ระดับการสนับสนุนและความคิดเห็นในการดำเนินงาน น้อยที่สุด ค่าคะแนน 1
 การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
 บริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรีใช้วิธีการคิดค่าน้ำหนักคะแนน
 ค่าเฉลี่ย (Weight Mean Score) ของการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นในการดำเนินงานหนึ่งตำบล
 หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ดังนี้

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

โดยที่ WMS = คะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

f_1 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนมากที่สุด

f_2 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม คะแนนมาก

f_3 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม คะแนนปานกลาง

f_4 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนน้อย

f_5 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนน้อยที่สุด

TNR = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนข้อคำถามทั้งหมด

คะแนนค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม/ความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนนค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม/ความคิดเห็นมาก

คะแนนค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับ การมีส่วนร่วม/ความคิดเห็นปานกลาง

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม/ความคิดเห็นน้อย

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม/ความคิดเห็นน้อยที่สุด

3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมและ
 ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ โดยการใช้สถิติ
 ทดสอบ (กานดา พูนลาภทวี, 2532) ดังนี้

โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right) + \left(\frac{s_2^2}{n_2} \right) \right]^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

$\bar{X}_1$ = คะแนนเฉลี่ยของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ

$\bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยของสมาชิกกลุ่มอาชีพ

s_1^2 = ค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ

s_2^2 = ค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของสมาชิกกลุ่มอาชีพ

n_1 = จำนวนตัวอย่างคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ

n_2 = จำนวนตัวอย่างของสมาชิกกลุ่มอาชีพ

df = ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

สมมติฐานคือ

H_0 : ระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ($u_1 = u_2$)

H_1 : ระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ($u_1 \neq u_2$)

4. การทดสอบความเป็นอิสระ (Test of Independence)

การทดสอบความเป็นอิสระ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว โดยมีสมมติฐาน(กานดา พูนลาภทวี, 2532) ดังนี้

H_0 : ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบความเป็นอิสระ คือ

โดยใช้สูตร

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ O_{ij} คือ ความถี่ที่ได้จากการสังเกตในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} คือ ความถี่ที่ควรจะเป็นในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

$$E_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{N}$$

n_i คือ ความถี่รวมในแถวที่ i

n_j คือ ความถี่รวมในคอลัมน์ที่ j

N คือ ความถี่รวมทั้งหมด

r คือ จำนวนแถว

c คือ จำนวนคอลัมน์

$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c$ คือ ผลรวมของทั้งหมดทุกแถวทุกคอลัมน์

df คือ ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษา การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี แบ่งการศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา การได้รับการอบรม/สัมมนา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่มีต่อการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงิน และบัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ

เพศ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี ในภาพรวม คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ เป็นหญิง มากกว่า ชาย ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ เป็นหญิง ร้อยละ 60.3 เป็นชาย ร้อยละ 39.7 ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพ เป็นหญิง ร้อยละ 68.4 เป็นชาย ร้อยละ 31.6

อายุ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในภาพรวมมีอายุต่างกัน โดย คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพมีอายุน้อยกว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ร้อยละ 61.8 รองลงมา อายุ 46 - 55 ปี ร้อยละ 33.1 และ ส่วนน้อย อายุ 25- 35 ปี ร้อยละ 5.1 สมาชิกกลุ่มอาชีพ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ

30.1 รองลงมา มีอายุระหว่าง 56-65 ปี ร้อยละ 27.2 มีอายุ 65 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 16.2 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี ร้อยละ 14.0 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 7.4 และ ส่วนน้อยมีอายุน้อยกว่า 25 ปี ร้อยละ 5.1

ภูมิลำเนา

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพในภาพรวมมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดราชบุรี โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดราชบุรี ร้อยละ 60.3 ส่วนที่เหลืออยู่นอกเขตจังหวัดราชบุรี ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพอยู่ในจังหวัดราชบุรี ร้อยละ 61 ส่วนที่เหลืออยู่นอกเขตจังหวัดราชบุรี

ระดับการศึกษา

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษา มัธยมศึกษา/เทียบเท่า โดย คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพจบการศึกษา มัธยมศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 52.9 รองลงมา ประถมศึกษา ร้อยละ 41.9 และมีส่วนน้อยจบการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 5.2 เท่านั้น สมาชิกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่จบการศึกษามัธยมศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 62.5 รองลงมา ประถมศึกษา ร้อยละ 25.0 และมีส่วนน้อย จบการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 12.5

การฝึกอบรม

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ได้รับการอบรม/สัมมนาในรอบปีที่ผ่านมาได้รับการอบรม จำนวน 4 – 6 ครั้งเช่นเดียวกัน โดยของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพได้รับการอบรม จำนวน 4 – 6 ครั้ง ร้อยละ 64.0 และได้รับการอบรม จำนวน 1 – 3 ครั้ง ร้อยละ 36.0 ด้านสมาชิกกลุ่มอาชีพ ได้รับการอบรม จำนวน 4 – 6 ครั้ง ร้อยละ 69.9 และจำนวน 1 – 3 ครั้ง ร้อยละ 30.1

ทั้งนี้เนื่องจาก ในการจัดอบรมจะจัดอบรมร่วมกันทั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในภาพรวมส่วนใหญ่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คนเช่นเดียวกัน แตกต่างกัน เพียงจำนวน โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ จำนวน 43 คน มีสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพ จำนวน 93 คน ที่มีสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน รายละเอียด ดังนี้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 5-6 คน และ 7- 8 คน ร้อยละ 31.6 และ 30.9 ใกล้เคียงกัน ตามลำดับ รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-4

คน ร้อยละ 19.1 และ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มากกว่า 8 คน ร้อยละ 18.4 ใกล้เคียงกัน สมาชิกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 5- 6 คน ร้อยละ 68.5 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 7 -8 คน ร้อยละ 29.4 และ ส่วนน้อยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1- 4 คน และมากกว่า 8 คน ร้อยละ 1.5 และ 0.7 ตามลำดับ

รายได้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีรายได้แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท ส่วนของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 10,000 บาท

โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีรายได้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ร้อยละ 36.0 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท และมากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 34.6 และ ร้อยละ 29.4 ตามลำดับ สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 48.5 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท และน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ร้อยละ 33.9 และ ร้อยละ 17.6 ตามลำดับ

จากที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีรายได้ น้อยกว่า ดังนั้น ทำให้ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพจึงมีไม่มากนัก และจากรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกกลุ่มอาชีพค่อนข้างสูง การกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในอาชีพเสริมจึงมีไม่มากนักอีกทั้งอาจเป็นเพราะ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้อยู่ในวัยการทำงาน สามารถช่วยเหลือ หรือเป็นผู้ผลิตสินค้าในกับกลุ่มอาชีพ ได้

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพมีมากกว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ แต่รายได้ของครัวเรือนกลับมีน้อยกว่าแสดงให้เห็นว่า สมาชิกในครัวเรือนของคณะกรรมการบริหารบางส่วนไม่มีรายได้ อาจอยู่ระหว่างการศึกษา ผู้สูงอายุ หรือสมาชิกออกไปทำงานในท้องถิ่นอื่น เช่น ในกรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่น และไม่ได้ช่วยเหลือหรือเป็นผู้ผลิตสินค้า และไม่ได้ส่งเงินกลับมาให้ครอบครัว (ตาราง 3)

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนบุคคล ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ

รายการ	คณะกรรมการบริหาร		สมาชิกกลุ่มอาชีพ	
	จำนวน (n=136)	ร้อยละ	จำนวน (n=136)	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	54	39.7	43	31.6
หญิง	82	60.3	93	68.4
อายุ				
น้อยกว่า 25 ปี	-	-	7	5.1
25-35 ปี	7	5.1	19	14.0
36 – 45 ปี	84	61.8	10	7.4
46 – 55 ปี	45	33.1	41	30.1
56 – 65 ปี	-	-	37	27.2
65 ปีขึ้นไป	-	-	22	16.2
ภูมิลำเนาเดิม				
ในจังหวัดราชบุรี	82	60.3	83	61.0
นอกจังหวัดราชบุรี	54	39.7	53	39.0
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	57	41.9	34	25.0
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	72	52.9	85	62.5
ปริญญาตรี	7	5.2	17	12.5
การได้รับการอบรม / สัมมนา				
1 - 3 ครั้ง/ปี	49	36.0	41	30.1
4 - 6 ครั้ง/ปี	87	64.0	95	69.9

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	คณะกรรมการบริหาร		สมาชิกกลุ่มอาชีพ	
	จำนวน (n=136)	ร้อยละ	จำนวน (n=136)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
1 - 2 คน	6	4.4	1	0.7
3 - 4 คน	20	14.7	1	0.7
5 - 6 คน	43	31.6	93	68.5
7 - 8 คน	42	30.9	40	29.4
มากกว่า 8 คนขึ้นไป	25	18.4	1	0.7
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				
น้อยกว่า / เท่ากับ 5,000 บาท	49	36.0	24	17.6
5,001 - 10,000 บาท	47	34.6	46	33.9
มากกว่า 10,000 บาท	40	29.4	66	48.5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นการสนับสนุนการดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีรายละเอียด ดังนี้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับ ปานกลาง เช่นเดียวกันโดยสมาชิกกลุ่มอาชีพมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีรายละเอียด ดังนี้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.01 กิจกรรมที่มีค่าคะแนน เฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม และ รองลงมา คือ การแก้ไขปัญหาด้านการผลิต การร่วมบริจาค เงิน วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งของต่างๆเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ การแก้ไขปัญหาด้านการตลาด และการให้ข้อเสนอแนะ และ การริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ โดย การมีส่วนร่วมที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย น้อยที่สุด คือการรับผิดชอบในผลงาน ของกลุ่มอาชีพ

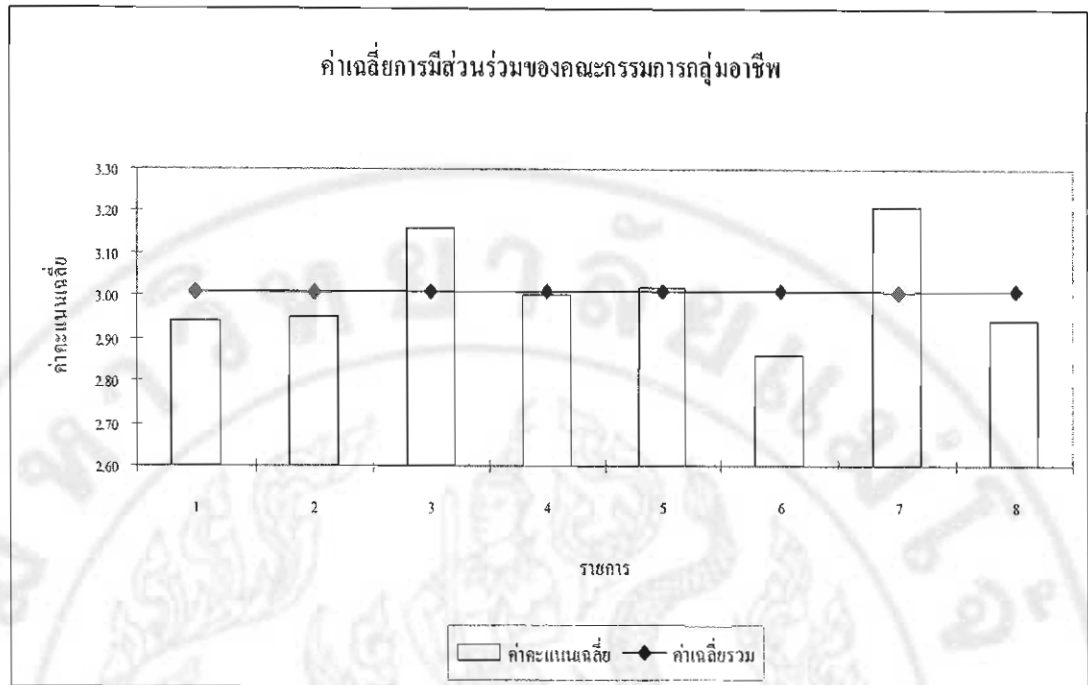
ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.32 ค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ข้อเสนอแนะ และการริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ รองลงมา คือ การได้รับประโยชน์ เช่น การรับเงินปันผลจากหุ้น การได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม การแก้ไขปัญหาด้านการตลาด ของกลุ่มอาชีพ และการรับผิดชอบในผลงานของกลุ่มอาชีพระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการติดตามผล การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ

โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ สิ่งที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มควรปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานกลุ่มอาชีพในทุก ๆ ด้านให้มากขึ้นกว่าที่ปฏิบัติอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ข้อเสนอแนะการริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ และการรับผิดชอบในผลงานของกลุ่มอาชีพ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพต้องร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้มีคุณภาพ เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ร่วมกันรับผิดชอบในผลงานของกลุ่ม และพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุง ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารกลุ่มสามารถขอความร่วมมือไปยังคณะกรรมการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับ อำเภอ และจังหวัด ในการจัดการอบรมในเรื่องคุณภาพของสินค้า การบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการจัดการตลาดให้กับกลุ่ม

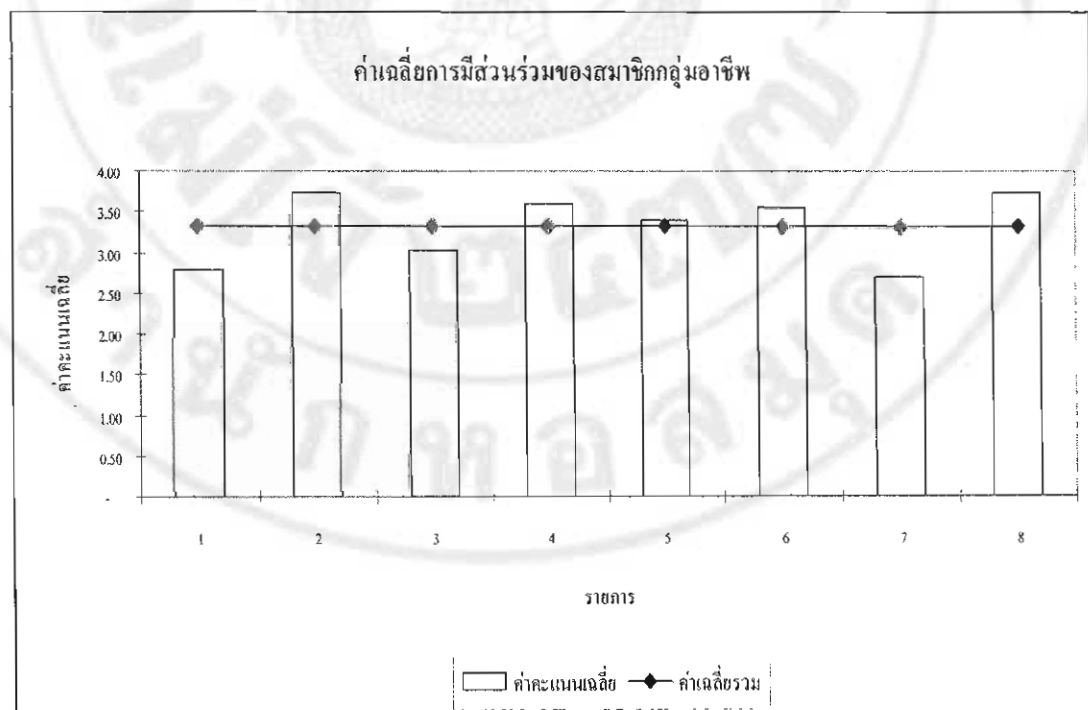
ในส่วนของสมาชิกกลุ่มอาชีพ กิจกรรมของกลุ่มให้ประโยชน์กับสมาชิกในด้านรายได้ จากเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน ทำให้สมาชิกกลุ่มให้ความร่วมมือและสนใจในกิจกรรมสมาชิกกลุ่มควรให้ความสำคัญในการ ติดตามผลการดำเนินงาน การร่วมประชุม วางแผน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และเสียสละ ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของกลุ่มให้มากขึ้นด้วย คณะกรรมการกลุ่มอาชีพควรชี้แจงให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วม ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จะเกิดขึ้นได้จากการร่วมมือของสมาชิกเป็นสำคัญซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อสมาชิกในการเพิ่มรายได้ หากสมาชิกไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม ผลสำเร็จ จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ (ตาราง 4 ภาพ 2-3)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ ของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดราชบุรี

รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม			สมาชิกกลุ่ม		
	ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ	2.94	0.97	ปานกลาง	2.78	0.66	ปานกลาง
2. ได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และ การริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ	2.95	0.89	ปานกลาง	3.74	0.69	มาก
3. มีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาทางด้านการผลิตของกลุ่มอาชีพ	3.16	0.84	ปานกลาง	3.04	0.72	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาทางด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพ	3.00	0.84	ปานกลาง	3.60	0.74	มาก
5. ได้ร่วมบริจาค เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และ สิ่งของต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ	3.02	0.88	ปานกลาง	3.39	0.79	ปานกลาง
6. มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในผลงาน ของกลุ่มอาชีพ	2.86	0.89	ปานกลาง	3.54	0.75	มาก
7. มีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ	3.21	0.91	ปานกลาง	2.70	0.95	ปานกลาง
8. มีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากกลุ่มอาชีพ เช่น การรับเงินปันผล จากหุ้น การได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม	2.94	0.97	ปานกลาง	3.73	0.78	มาก
เฉลี่ย	3.01	0.9	ปานกลาง	3.32	0.76	ปานกลาง

ภาพ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ

ภาพ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มอาชีพ

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มอาชีพพบว่าส่วน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ มากกว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ

ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายละเอียด ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีความแตกต่างกันเกือบทุกรายการ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ/การริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/แก้ไขปัญหาทางด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพ การร่วมบริจาคเงิน วัสดุอุปกรณ์ และ สิ่งของต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในผลงานของกลุ่มอาชีพ การมีส่วนร่วมในการติดตามผล การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ และการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากกลุ่มอาชีพ เช่น การรับเงินปันผล จากหุ้น การได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน ในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาทางด้านการผลิตของกลุ่มอาชีพ ที่ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานและสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จะสูงกว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน ในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาทางด้านการผลิตของกลุ่มอาชีพ และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ซึ่งค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการจะสูงกว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในเชิงนโยบาย การวางแผน และติดตามผลการดำเนินงานตามแผน ส่วนสมาชิกจะเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องของการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

โดยภาพรวม จะเห็นได้ว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ มากกว่าคณะกรรมการบริหาร โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และ การริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีบทบาทผลักดันการดำเนินงานให้ก้าวไปข้างหน้าคือคณะกรรมการบริหารกลุ่ม เมื่อคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่ได้ให้ความสำคัญจึงเป็นไปได้ยากที่จะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ดังนั้น การร่วมมือของคณะกรรมการบริหารกลุ่มและ สมาชิกกลุ่มอาชีพในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น รวมถึง คณะอนุกรรมการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับ อำเภอ และจังหวัด ควรให้การ สนับสนุนและส่งเสริมเพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การ ทำงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ ของกลุ่ม ในที่สุดจะทำให้กลุ่มอาชีพ มีการพัฒนา มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (ตาราง 5)

ตาราง 5 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ ของคณะกรรมการ บริหารและ สมาชิกกลุ่มอาชีพ

รายการ	คณะกรรมการ บริหารกลุ่ม	สมาชิกกลุ่ม อาชีพ	T-test	Sig.
1. มีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน ในการ ดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ	2.94	2.78	0.97	0.328
2. ได้แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และ การ ริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ	2.95	3.74	8.15	0.000**
3. มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไข ปัญหาทางด้านการผลิตของกลุ่มอาชีพ	3.16	3.04	1.007	0.315
4. มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไข ปัญหาทางด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพ	3.00	3.60	6.25	0.000**
5. ได้ร่วมบริจาคเงิน วัสดุอุปกรณ์ และ สิ่งของ ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม อาชีพ	3.02	3.39	3.69	0.000**
6. มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในผลงาน ของ กลุ่มอาชีพ	2.89	3.54	6.45	0.000**
7. มีส่วนร่วมในการติดตามผล การดำเนินงาน ของกลุ่มอาชีพ	3.21	2.70	4.25	0.000**
8. มีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากกลุ่ม อาชีพ เช่น การรับเงินปันผล จากหุ้น การ ได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม	2.94	3.73	7.42	0.000**
เฉลี่ย	3.01	3.32	3.84	0.000**

หมายเหตุ * $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่มีต่อการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงิน และ บัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ เกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ด้านการผลิต

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ใน ด้านการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันโดยสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการบริหารงาน

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ การวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด อย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ การผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเหมาะสม มีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นปัจจัยการผลิตหลักของผลิตภัณฑ์ เห็นว่าเป็นการลดอัตราการอพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล และมีความเห็นว่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

ค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับน้อย คือ การคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน รองลงไปคือ กลุ่มมีที่ดิน อาคาร โรงเรือน เป็นของตนเอง และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ และ ค่าความคิดเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินงานของกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.80 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ การ ผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเหมาะสมค่าความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ รองลงมาได้แก่ การวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด อย่างต่อเนื่อง และ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง การได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ และ เห็นว่ากลุ่มอาชีพมีที่ดิน อาคาร โรงเรือน เป็นของตนเอง

ส่วนค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ย ระดับน้อย มีความคิดเห็นเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นปัจจัยการผลิตหลักของผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ การดำเนินงานของ

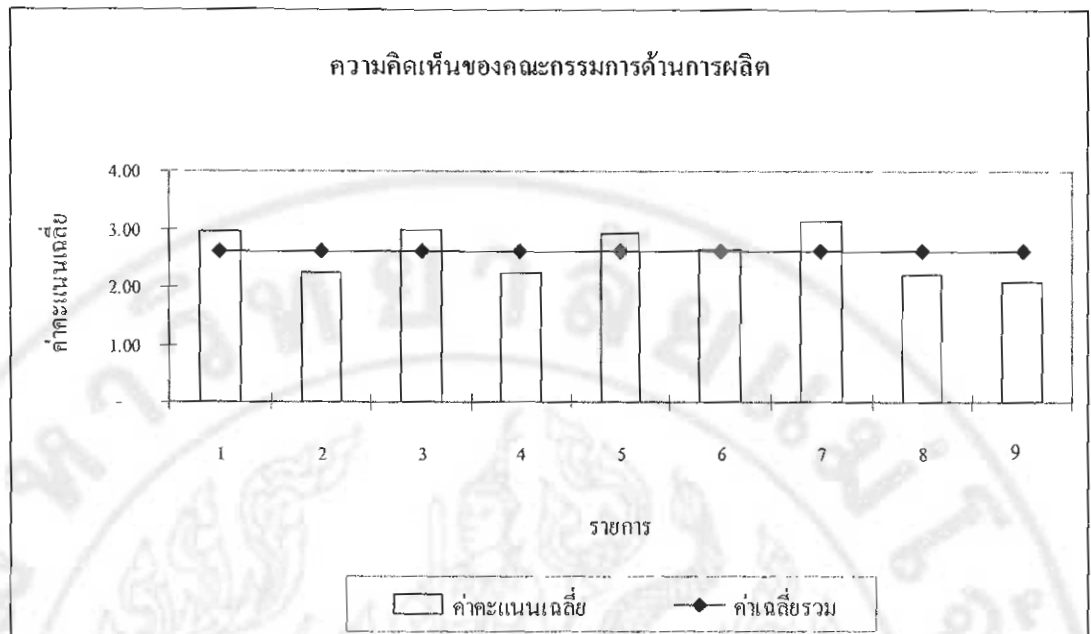
กลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ เห็นว่าเป็นการลดอัตราการอพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล และค่าความคิดเห็นเฉลี่ย มีคะแนนต่ำสุด คือ การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ คำนึงถึงการให้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน

โดยภาพรวมคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพเห็นว่าการผลิตของกลุ่ม มีการวิจัยพัฒนา ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นยังไม่มากเท่าที่ควร หากมีการผลิตโดยใช้ปัจจัยต่างๆในระดับที่มากขึ้น ย่อมจะทำให้กลุ่มอาชีพ ประสบผลสำเร็จมากกว่าปัจจุบัน ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือในการอบรม แนะนำให้แก่คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพจึงมีความสำคัญ คณะกรรมการกลุ่มอาชีพเห็นว่าการผลิตของกลุ่มอาชีพยังต้องปรับปรุง ในด้านการให้ทรัพยากรคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับ และได้รับการรับรอง เพื่อการสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพของกลุ่มในระดับที่มากขึ้น

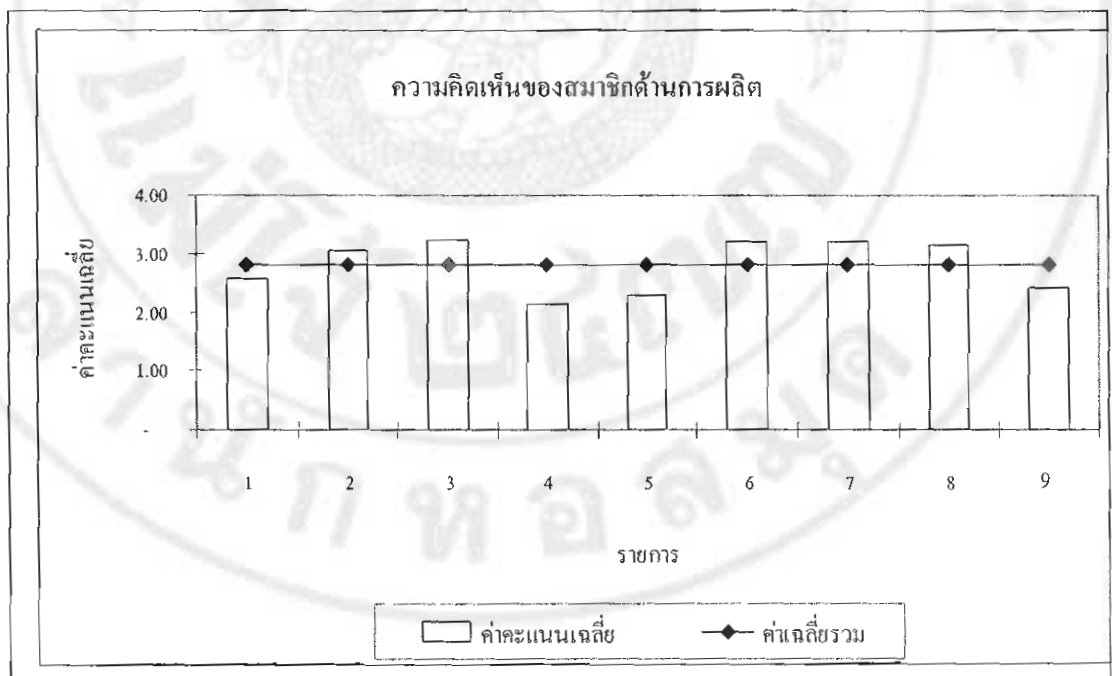
สมาชิกกลุ่มอาชีพ แสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง มีความจำเป็นในการปรับปรุงในด้านการผลิต ของกลุ่มอาชีพในทุกด้าน โดยเฉพาะการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นปัจจัยการผลิตของผลิตภัณฑ์และต้องคำนึงถึงการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชนด้วย ดังนั้น การได้รับคำแนะนำ การอบรม การชี้ขาดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจ ในการผลิต สามารถพัฒนาอาชีพ เพิ่มมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มให้มีศักยภาพเพิ่มการจำหน่าย และ รายได้ จากกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ (ตาราง 6 และภาพ 4-5)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ด้านการผลิต

รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม			สมาชิกกลุ่ม		
	ค่า		ความหมาย	ค่า		ความหมาย
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.		คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
1. กลุ่มอาชีพใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นปัจจัยการผลิตหลักของผลิตภัณฑ์	2.96	0.88	ปานกลาง	2.57	0.94	น้อย
2. กลุ่มอาชีพมีที่ดิน อาคาร โรงเรือน เป็นของตนเอง	2.24	0.99	น้อย	3.06	0.99	ปานกลาง
3. กลุ่มอาชีพ ผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเหมาะสม	2.99	0.86	ปานกลาง	3.24	0.8	ปานกลาง
4. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน	2.26	0.89	น้อย	2.15	0.76	น้อย
5. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพลดอัตรา การอพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล	2.91	0.85	ปานกลาง	2.30	0.71	น้อย
6. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง	2.66	0.99	ปานกลาง	3.20	0.98	ปานกลาง
7. กลุ่มอาชีพมีการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง	3.14	0.99	ปานกลาง	3.20	0.97	ปานกลาง
8. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้	2.22	0.92	น้อย	3.13	0.93	ปานกลาง
9. การดำเนินงานของกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	2.09	0.82	น้อย	2.40	0.98	น้อย
เฉลี่ย	2.61	0.98	ปานกลาง	2.80	0.90	ปานกลาง

ภาพ 4 ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ด้านการผลิต

ภาพ 5 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการผลิต

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น การดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิตโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แม้ว่าระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการผลิตของคณะกรรมการและสมาชิกจะอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แต่จากการทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการดำเนินงานด้านการผลิตของคณะกรรมการบริหารต่ำกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการดำเนินงานด้านการผลิตของสมาชิกกลุ่ม

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ยกเว้นการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพลดอัตราการอพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ที่คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

โดยภาพรวมสมาชิกกลุ่มอาชีพมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่สูงกว่าคณะกรรมการในทุกรายการ และเป็นที่น่าสังเกตว่าในขณะที่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการผลิตของคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคล้ายคลึงกัน แต่จะมีความคิดเห็นที่ว่าการดำเนินงานของกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มจะเห็นด้วยในระดับน้อย ในขณะที่สมาชิกกลุ่มอาชีพ เห็นด้วยในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพแล้ว มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้สมาชิกกลุ่มอาชีพเห็นว่าการดำเนินงานของกลุ่มก่อให้เกิดรายได้ สร้างความมั่นคงให้กับชีวิตมากขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามหากคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพให้ความสำคัญกับกิจกรรมของกลุ่ม จะทำให้การผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้มาตรฐานและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ตรงตามความต้องการของตลาด (ตาราง 7)

ตาราง 7 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ประเด็น ด้านการผลิต

รายการ	คณะกรรมการ บริหารกลุ่ม	สมาชิกกลุ่ม อาชีพ	T-test	Sig.
1. กลุ่มอาชีพใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นปัจจัย การผลิตหลักของผลิตภัณฑ์	2.96	2.57	3.53	0.000**
2. กลุ่มอาชีพมีที่ดิน อาคาร โรงเรือน เป็นของ ตนเอง	2.24	3.06	6.82	0.000**

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	คณะกรรมการ บริหารกลุ่ม	สมาชิกกลุ่ม อาชีพ	T-test	Sig.
3. กลุ่มอาชีพ ผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของ ท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอย่าง เหมาะสม	2.99	3.24	2.48	0.014*
4. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพลดอัตรา อพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล	2.26	2.15	1.1	0.270
5. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพคำนึงถึงการใช้ ทรัพยากรที่สอดคล้องกับการรักษา สภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน	2.91	2.30	6.42	0.000**
6. กลุ่มอาชีพมีการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด อย่าง ต่อเนื่อง	2.66	3.20	4.49	0.000**
7. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็น ของตนเอง	3.14	3.20	0.49	0.623
8. การดำเนินงานของกลุ่มเสริมสร้างความ มั่นคงในการประกอบอาชีพ	2.22	3.13	8.07	0.000**
9. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ ยอมรับ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ เชื่อถือได้	2.09	2.40	2.89	0.004**
เฉลี่ย	2.61	2.80	3.04	0.003**

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, * $P < 0.05$, ** $P < 0.01$

ด้านการเงินและบัญชี

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ใน ด้านการเงินและบัญชี อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยคณะกรรมการบริหารงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.91 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ความคิดเห็นในประเด็นการลดรายจ่าย โดย การขอรับการสนับสนุนจากสมาชิก รองลงมาคือ การจัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิต, มีการมอบหมายให้มีผู้จัดทำบัญชี และ ผู้รับจ่ายเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน , การจัดทำบัญชีของกลุ่มอาชีพสามารถตรวจสอบ และ ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน , กลุ่มอาชีพมีการกู้ยืม จากธนาคาร / แหล่งเงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน และ ลำดับสุดท้าย คือ การระดมทุนจากสมาชิก เป็นทุนในการดำเนินงาน

ค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยน้อย คือ การเผยแพร่ เอกสารทางบัญชี พร้อมชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่างสม่ำเสมอ ในรอบระยะบัญชี ของกลุ่มอาชีพ และ การสร้างทุนของตนเอง ในกระบวนการผลิต ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต เพิ่มเติม โดยการระดมทุน

ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพมีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 2.66 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ความคิดเห็นในประเด็นการเผยแพร่ เอกสารทางบัญชี พร้อมชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่างสม่ำเสมอ ในรอบระยะบัญชี ของกลุ่มอาชีพ รองลงมาคือ การจัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิต การสร้างทุนของตนเองในกระบวนการผลิต ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต เพิ่มเติม โดยการระดมทุน และมีการมอบหมายให้มีผู้จัดทำบัญชี และ ผู้รับจ่ายเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน

ค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับน้อย คือ กลุ่มอาชีพมีการลดรายจ่ายโดยการขอรับการสนับสนุนจากสมาชิก กลุ่มอาชีพมีการกู้ยืม จากธนาคาร/แหล่งเงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน การจัดทำบัญชีของกลุ่มอาชีพสามารถตรวจสอบ และ ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ค่าคะแนนความคิดเห็นที่มีคะแนนต่ำสุด คือ การระดมทุนจากสมาชิก เป็นทุนในการดำเนินงาน

โดยภาพรวมคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพเห็นว่า การกู้เงินจากธนาคาร/แหล่งเงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ และการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่มยังไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นหากได้รับการช่วยเหลือด้านเงินทุนและสมาชิกร่วมลงทุนมากขึ้น กลุ่มอาชีพจะมีทุนมากขึ้นและสามารถพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มได้มากขึ้น และควรมีการปรับปรุงในด้านการเผยแพร่ เอกสารทางบัญชี ให้กรรมการบริหารมีความเข้าใจ ส่วนในด้านการเงินการสร้างทุนของตนเองมีน้อย กลุ่มอาชีพยังคงรอรับการสนับสนุนจากภายนอก

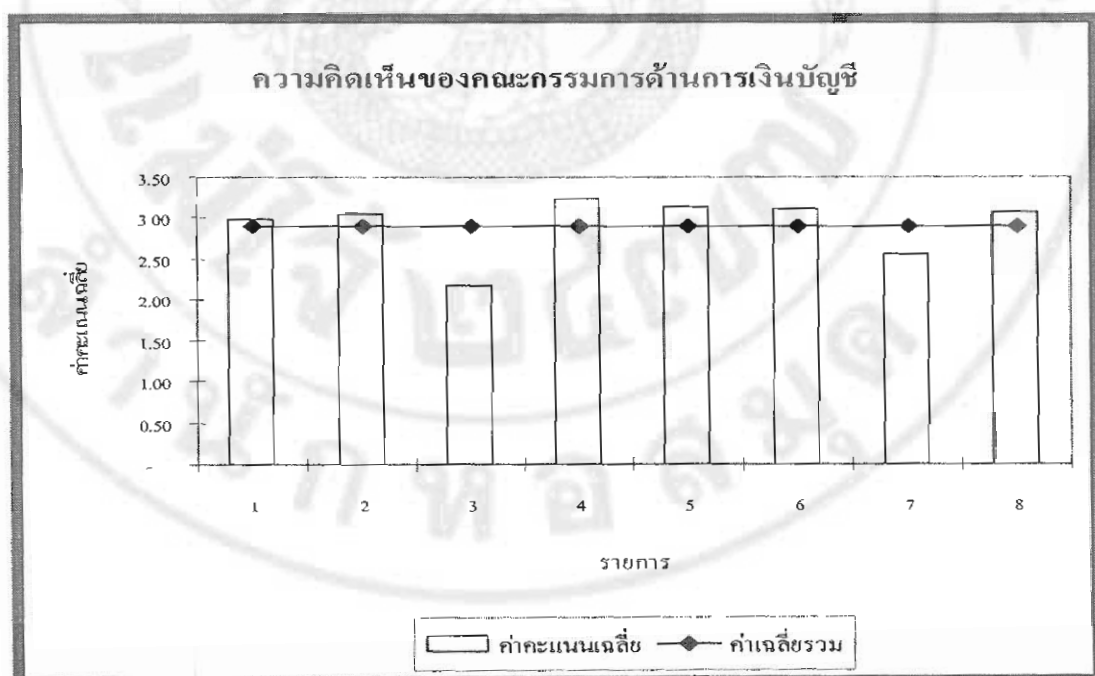
สมาชิกกลุ่มอาชีพแสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง จึงต้องมีการปรับปรุงในด้านการเงินโดยการระดมทุนภายในกลุ่มและภายนอก โดยเฉพาะเครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต และควรมีการจัดทำบัญชีทุกประเภทที่มีความจำเป็นเพื่อเผยแพร่ให้สมาชิกรับทราบ โดยหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน การฝึกอบรมการจัดทำบัญชีอย่างง่ายให้กับกลุ่ม เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น เพื่อให้บัญชีเป็นเครื่องมือในการบริหารงานของกลุ่มต่อไป (ตาราง 8 และภาพ 6-7)

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการเงินและบัญชี

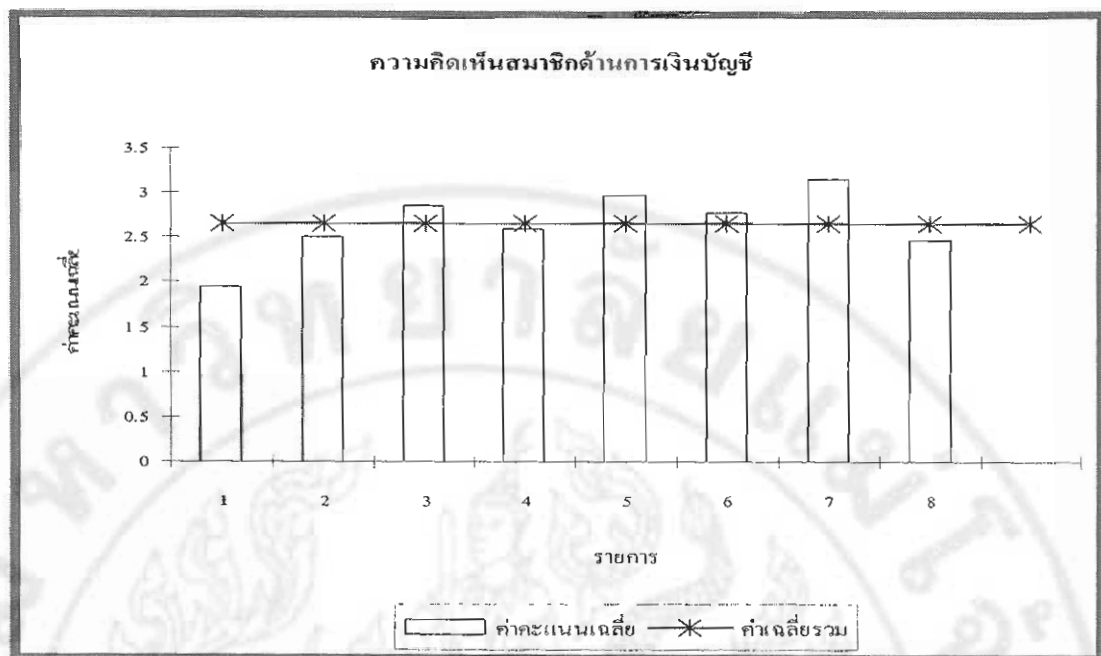
รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม			สมาชิกกลุ่ม		
	ค่า		ความหมาย	ค่า		ความหมาย
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.		คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
1. กลุ่มอาชีพมีการระดมทุนจากสมาชิกเป็นทุนในการดำเนินงาน	2.98	0.93	ปานกลาง	1.94	0.77	น้อย
2. กลุ่มอาชีพ มีการกู้ยืม จากธนาคาร / แหล่งเงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน	3.05	0.98	ปานกลาง	2.50	0.71	น้อย
3. กลุ่มอาชีพมีการสร้างทุนของตนเอง ในกระบวนการผลิต ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิตเพิ่มเติม โดยการระดมทุน	2.17	0.99	น้อย	2.85	0.91	ปานกลาง
4. กลุ่มอาชีพมีการลดรายจ่ายโดย การขอรับการสนับสนุนจากสมาชิก	3.24	0.81	ปานกลาง	2.59	0.72	น้อย
5. กลุ่มอาชีพ ได้จัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิต	3.13	0.97	ปานกลาง	2.97	0.82	ปานกลาง
6. กลุ่มอาชีพ ได้มีการมอบหมายให้มีผู้จัดทำบัญชี และ ผู้รับจ่ายเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน	3.11	0.94	ปานกลาง	2.77	0.89	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม			สมาชิกกลุ่ม		
	ค่า		ความหมาย	ค่า		ความหมาย
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.		คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
7. กลุ่มอาชีพ ได้เผยแพร่ เอกสารทางบัญชี พร้อมชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่างสม่ำเสมอ ในรอบระยะบัญชี ของกลุ่มอาชีพ	2.56	0.98	น้อย	3.15	0.94	ปานกลาง
8. การจัดทำบัญชีของกลุ่มอาชีพสามารถตรวจสอบ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	3.07	0.91	ปานกลาง	2.48	0.68	น้อย
เฉลี่ย	2.91	0.94	ปานกลาง	2.66	0.81	ปานกลาง

ภาพ 6 ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ด้านการเงินและบัญชี

ภาพ 7 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ด้านการเงินและบัญชี

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น การดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชีพบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แม้ว่าระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของคณะกรรมการและสมาชิกจะอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน แต่จากการทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของคณะกรรมการบริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของสมาชิกกลุ่ม

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นการในการได้จัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิตที่ คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

โดยภาพรวมเห็นได้ว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นในการดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชีน้อยกว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะการระดมทุนภายใน สมาชิกเห็นว่า การเสียดสภายในกลุ่มยังมีน้อยเกินไป ซึ่งคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ควรทำความเข้าใจ สนับสนุน จัดหากิจกรรมที่ทำให้เกิดการระดมทุนภายใน มากยิ่งขึ้นและให้ความสำคัญ ในด้านการจัดทำบัญชีโดยสมาชิกกลุ่มอาชีพ สามารถตรวจสอบ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้

การสนับสนุนและชี้แจงทำความเข้าใจ ให้กับสมาชิกกลุ่มให้ทราบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานของกลุ่มให้พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพต่อไป (ตาราง 9)

ตาราง 9 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร กลุ่ม และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ด้านการเงินและบัญชี

รายการ	คณะกรรมการ บริหารกลุ่ม	สมาชิกกลุ่ม อาชีพ	T-test	Sig.
1. กลุ่มอาชีพมีการระดมทุนจากสมาชิก เป็นทุนในการดำเนินงาน	2.98	1.94	10.02	0.000**
2. กลุ่มอาชีพ มีการกู้ยืม จากธนาคาร / แหล่งเงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน	3.05	2.50	5.32	0.000**
3. กลุ่มอาชีพมีการสร้างทุนของตนเอง ในกระบวนการผลิต ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต เพิ่มเติม โดยการระดมทุน	2.17	2.85	5.85	0.000**
4. กลุ่มอาชีพมีการลดรายจ่ายโดย การขอรับการสนับสนุนจากสมาชิก	3.24	2.59	7.01	0.000**
5. กลุ่มอาชีพ ได้จัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิต	3.13	2.97	1.48	0.138
6. กลุ่มอาชีพ ได้มีการมอบหมายให้ผู้จัดการบัญชี และ ผู้รับจ่ายเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน	3.11	2.77	3.04	0.003**
7. กลุ่มอาชีพ ได้เผยแพร่ เอกสารทางบัญชี พร้อมชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่างสม่ำเสมอ ในรอบระยะบัญชี ของกลุ่มอาชีพ	2.56	3.15	5.11	0.000**
8. การจัดทำบัญชีของกลุ่มอาชีพสามารถตรวจสอบ และ ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	3.07	2.48	6.03	0.000**
เฉลี่ย	2.91	2.66	5.63	0.000**

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$

ด้านการสนับสนุน

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยคณะกรรมการบริหารงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลางทั้งหมด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.01 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ความคิดเห็นในประเด็นรับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ รองลงมาได้แก่ การสนับสนุนจากองค์กรราชการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน ได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ ได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรราชการใน ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม ได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน และการสนับสนุนจากองค์กรราชการ ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ

ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.62 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน รองลงมาได้แก่ การสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน การสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ และคะแนนเฉลี่ยปานกลางลำดับสุดท้าย คือ การสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ

ระดับคะแนนเฉลี่ยน้อย คือ การสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ การได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ และองค์กรเอกชนใน ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม การสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม

โดยภาพรวม คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ เห็นว่าการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ โดยเฉพาะจากองค์กรราชการ ในการดำเนินงานยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง และได้รับการส่งเสริม สนับสนุนในการดำเนินงาน ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมาชิกกลุ่มอาชีพแสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่ม เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับท้องถิ่น รัฐบาล และเอกชน ยังไม่สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากองค์กรท้องถิ่นในด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่มหากช่วยเหลือ สนับสนุน ให้มากขึ้นจะก่อให้เกิดการขับเคลื่อน การพัฒนาศักยภาพและการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น (ตาราง 10 และ ภาพ 8 - 9)

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการสนับสนุน

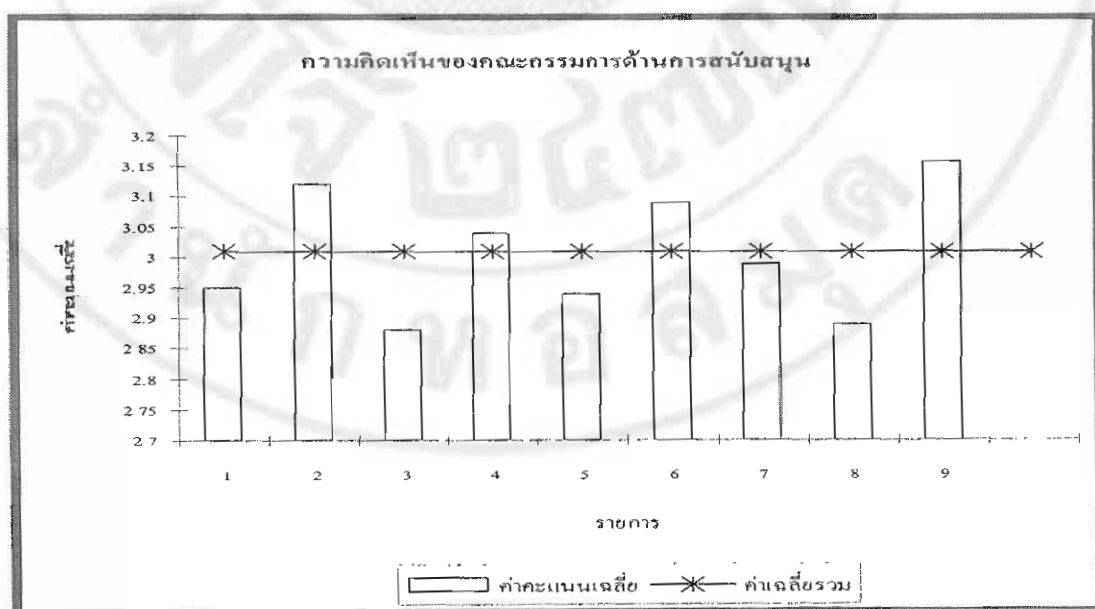
รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม			สมาชิกกลุ่ม		
	ค่า			ค่า		
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรราชการ ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	2.95	0.97	ปานกลาง	2.55	0.97	น้อย
2. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรราชการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	3.12	0.94	ปานกลาง	3.15	0.94	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม			สมาชิกกลุ่ม		
	ค่า		ความหมาย	ค่า		ความหมาย
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.		คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
3. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรราชการ ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	2.88	0.89	ปานกลาง	2.58	0.87	น้อย
4. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	3.04	0.89	ปานกลาง	2.51	0.85	น้อย
5. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	2.94	0.99	ปานกลาง	2.88	0.84	ปานกลาง
6. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	3.09	0.75	ปานกลาง	2.65	0.91	ปานกลาง
7. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่น ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	2.99	0.91	ปานกลาง	1.92	0.74	น้อย

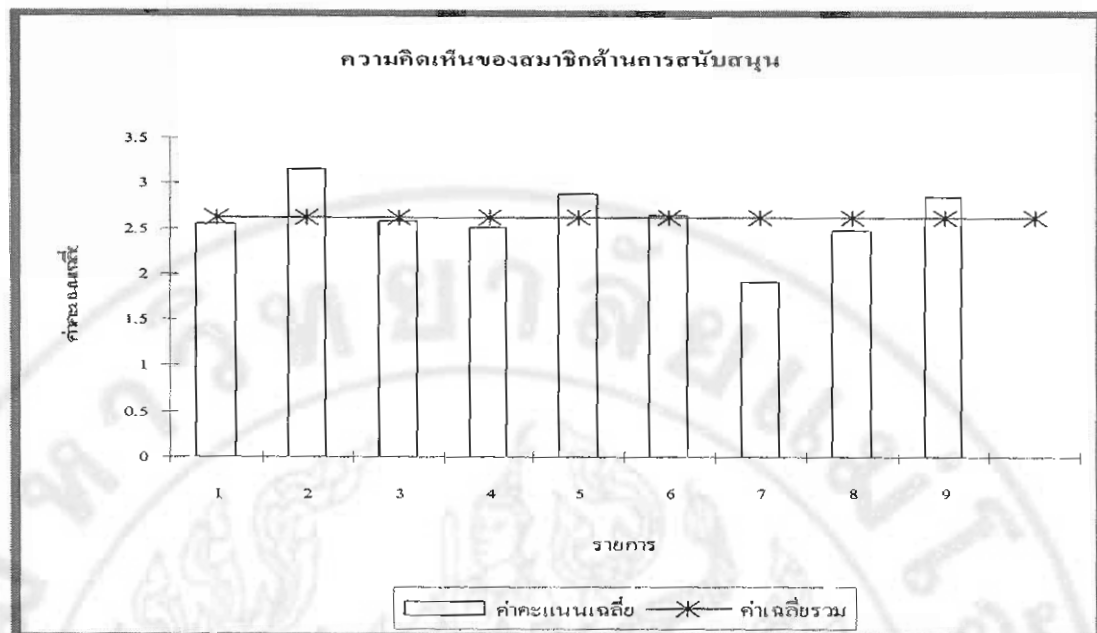
ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม			สมาชิกกลุ่ม		
	ค่า		ความหมาย	ค่า		ความหมาย
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.		คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
8. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่น ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	2.89	0.99	ปานกลาง	2.48	0.68	น้อย
9. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากองค์กร	3.16	0.66	ปานกลาง	2.85	0.91	ปานกลาง
10. ท้องถิ่นด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำการช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ						
เฉลี่ย	3.01	0.89	ปานกลาง	2.62	0.86	ปานกลาง

ภาพ 8 ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพด้านการสนับสนุน

ภาพ 9 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพด้านการสนับสนุน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น การดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการสนับสนุนพบว่าโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แม้ว่าระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการสนับสนุนของคณะกรรมการและสมาชิกจะอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน แต่จากการทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการดำเนินงานด้านการสนับสนุนของคณะกรรมการบริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการดำเนินงานด้านการสนับสนุนของสมาชิกกลุ่ม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นการสนับสนุน จากองค์กรราชการ และองค์กรเอกชนใน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร อุดหนุน คณะกรรมการบริหารกลุ่มและสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

กล่าวโดยสรุป จะเห็นว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพเห็นว่าการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนองราชการ ระดับกระทรวง กรม และระดับท้องถิ่น ที่มีให้กับกลุ่มอาชีพน้อยกว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่ม หน่วยงาน หรือองค์กรที่ให้การสนับสนุน ควรเพิ่มบทบาทและให้การสนับสนุนลงสู่สมาชิกกลุ่มอาชีพให้เพิ่มขึ้น เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีทุน และปัจจัยการผลิตเนื่องจากสมาชิกกลุ่มอาชีพถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนให้กลุ่มอาชีพสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ตาราง 11)

ตาราง 11 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร กลุ่ม และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ
ประเด็นด้านการสนับสนุน

รายการ	คณะกรรมการ บริหารกลุ่ม	สมาชิกกลุ่ม อาชีพ	T-test	Sig.
1. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร ราชการ ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	2.95	2.55	3.31	0.001**
2. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร ราชการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	3.12	3.15	0.32	0.748
3. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร ราชการ ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การ ช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	2.88	2.58	2.88	0.004**
4. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร เอกชน ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	3.04	2.51	4.94	0.000**
5. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร เอกชน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	2.94	2.88	0.59	0.552
6. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร เอกชน ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การ ติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การ ช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	3.09	2.65	4.29	0.000**
7. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร ท้องถิ่น ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	2.99	1.92	10.59	0.000**
8. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร ท้องถิ่น ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	2.89	2.48	3.99	0.000**

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	คณะกรรมการ บริหารกลุ่ม	สมาชิกกลุ่ม อาชีพ	T-test	Sig.
9 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กร ท้องถิ่น ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การ ช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	3.16	2.85	3.28	0.001**
เฉลี่ย	3.01	2.62	8.48	0.000**

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี ในด้านการผลิต การเงินและบัญชี และด้านการสนับสนุน ดำเนินการทดสอบสมมติฐาน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แตกต่างกัน ด้วยสถิติ t - test ที่มีความแปรปรวนของประชากร ของทั้งสองกลุ่มไม่เท่ากัน

ผลการทดสอบคะแนนความคิดเห็นต่อการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพโดยในภาพรวมสอบถามความคิดเห็นในเรื่องเดียวกัน ด้วยคำถามเดียวกันและมีเกณฑ์การให้คะแนน คำตอบในความคิดเห็น โดยเห็นด้วยน้อยที่สุดในคะแนน เท่ากับ 1 จนถึง เห็นด้วยมากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 5 พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แตกต่างกันเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการเงินการบัญชี และด้านการสนับสนุนพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันเช่นเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้าไปช่วยเหลือ และสนับสนุนในด้านการผลิต ด้านการเงินบัญชี และด้านการสนับสนุน โดยการอธิบายชี้แจงและดำเนินการจัดการอบรม การสัมมนา และการจัดตั้งองค์กรให้ความช่วยเหลือ ทั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ให้เห็นความสำคัญทั้ง 3

ด้าน เป็นแนวทางเดียวกัน ร่วมมือกันในทุกด้านเพื่อให้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของชุมชนในจังหวัดราชบุรีมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ซึ่งจะนำมาสู่การเพิ่มรายได้และแก้ปัญหาเพื่อบรรเทาความยากจนให้กับคนในชุมชน (ตาราง 12)

ตาราง 12 ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

รายการ	คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ	สมาชิกกลุ่มอาชีพ	T-test	Sig.
ด้านการผลิต	2.61	2.80	3.04	0.003**
ด้านการเงินบัญชี	2.91	2.66	5.63	0.000**
ด้านการสนับสนุน	3.01	2.62	8.48	0.000**
รวม	2.84	2.69	2.55	0.019*

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$, * $P < 0.05$

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล และ ปัจจัยสนับสนุน มีความสัมพันธ์ กับระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานและสมาชิกกลุ่มอาชีพต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา การอบรมสัมมนา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและรายได้จากการจำหน่ายสินค้ากับการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ

ก) ปัจจัยส่วนบุคคล กับระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพต่อการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ผลการวิเคราะห์ใช้การทดสอบความเป็นอิสระ (Test of independence) จากค่าของไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ พบว่า เพศหญิงและเพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการเงินบัญชี และด้านการสนับสนุน แต่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการผลิต จากค่า $\chi^2 = 16.05$ เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 =$

9.49 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า ในการดำเนินงานด้านการผลิตกลุ่มของคณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยเพศชาย มีความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการผลิต ในระดับ 2-4 (น้อยถึงมาก) และมีบางส่วน (6 ราย) มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ในขณะที่เพศหญิงมีความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการผลิตในระดับ 1-4 (น้อยที่สุดถึงมาก) และไม่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้ความเข้าใจในการผลิตในทิศทางเดียวกันเพื่อให้คณะกรรมการมีความคิดในการพัฒนาการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในทิศทางเดียวกันอย่างถูกต้อง (ตาราง 13)

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ พบว่า อายุของคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการเงินบัญชี และการสนับสนุน แต่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการผลิต จากค่า $\chi^2 = 15.89$ เปรียบเทียบกับ ค่า $\chi^2 = 15.51$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า คนหนุ่มสาวและคนชรามีความคิดเห็นแตกต่างกันในการดำเนินการผลิต ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยผู้มีอายุอยู่ระหว่าง 25-35 ปี มีความคิดเห็นในระดับ 1 และ 3 (น้อยที่สุดและปานกลาง) ในส่วนผู้มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีความคิดเห็นในทุกระดับ โดยส่วนมาก (44 ราย) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และผู้มีอายุระหว่าง 46-55 ปี มีความคิดเห็นในระดับ 2-4 (น้อย-มาก) การให้ความสนใจที่แตกต่างกันนี้พบว่ากำลังสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ คนหนุ่มสาว การให้ความรู้ การฝึกอบรม แก่คนหนุ่มสาวสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประสบความสำเร็จ เพราะคนหนุ่มสาวความสามารถในการเรียนรู้จะเร็วกว่า (ตาราง 14)

3. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านภูมิลำเนาเดิม พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการผลิต การเงินบัญชี และการสนับสนุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่า โดยที่ $\chi^2 = 9.49$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 15)

4. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการศึกษา พบว่า การศึกษาของคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้าน การผลิต การเงินบัญชี และการสนับสนุน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าโดยที่ $\chi^2 = 15.51$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 16)

5. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอบรมสัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน พบว่า การอบรมสัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการผลิต การเงินบัญชี และการสนับสนุนเมื่อ

เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 9.49$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 17)

6. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการผลิต การบัญชี และการสนับสนุน เมื่อเปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 26.30$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 18)

7. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโดยเฉลี่ยแต่ละเดือน พบว่า รายได้จากการจำหน่ายสินค้าโดยเฉลี่ยแต่ละเดือน ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการผลิต การเงินบัญชี และการสนับสนุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 15.51$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 19)

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ กับ ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
ชาย	2	13	20	13	6	54	16.05	.003**
หญิง	5	15	51	11	-	82		
รวม	7	28	71	24	6	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
ชาย	-	12	22	16	4	54	7.67	.104
หญิง	6	23	36	14	3	82		
รวม	6	35	58	30	7	136		
3. ด้านการสนับสนุน								
ชาย	1	20	15	14	4	54	2.92	.572
หญิง	4	25	30	20	3	82		
รวม	5	45	45	34	7	136		

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, * $P < 0.05$

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ กับ ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
25- 35 ปี	1	-	6	-	-	7		
36-45 ปี	6	14	44	14	6	84		
46-55 ปี	-	14	21	10		45	15.89	.044*
รวม	7	28	71	24	6	136		
2. ด้านการเงินการบัญชี								
25-35 ปี	1	1	5	-	-	7		
36-45 ปี	3	22	28	25	6	84		
46-55 ปี	2	12	25	5	1	45	14.89	.061
รวม	6	35	58	30	7	136		
3. ด้านการสนับสนุน								
25-35 ปี	-	2	3	2	-	7		
36-45 ปี	3	29	24	23	5	84		
46-55 ปี	2	14	18	9	2	45	3.03	.932
รวม	5	45	45	34	7	136		

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, * $P < 0.05$

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน ภูมิฐานะเดิม กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
ในจังหวัดราชบุรี	2	20	41	17	2	82	7.52	.111
นอกจังหวัดราชบุรี	5	8	30	7	4	54		
รวม	7	28	71	24	6	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
ในจังหวัดราชบุรี	5	20	40	14	3	82	6.51	.164
นอกจังหวัดราชบุรี	1	15	18	16	4	54		
รวม	6	35	58	30	7	136		
3. ด้านการสนับสนุน								
ในจังหวัดราชบุรี	2	29	28	21	2	82	4.23	.376
นอกจังหวัดราชบุรี	3	16	17	13	5	54		
รวม	5	45	45	34	7	136		

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน การศึกษา กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
ประถมศึกษา	1	14	35	6	1	57	7.52	.119
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	6	14	31	16	5	72		
ระดับปริญญาตรี	-	-	5	2	-	7		
รวม	7	28	71	24	6	136		

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
ประถมศึกษา	4	11	28	11	3	57	5.02	.756
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	2	22	27	17	4	72		
ระดับปริญญาตรี	-	2	3	2	-	7		
รวม	6	35	58	30	7	136		
3. ด้านการสนับสนุน								
ประถมศึกษา	2	21	22	12	-	57	8.82	.357
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	3	21	21	20	7	72		
ระดับปริญญาตรี	-	3	2	2	-	7		
รวม	5	45	45	34	7	136		

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอบรม สัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
1-3 ครั้ง	2	14	22	8	3	49	3.91	.419
4-6 ครั้ง	5	14	49	16	3	87		
รวม	7	28	71	24	3	136		
2. ด้านการเงินการบัญชี								
1-3 ครั้ง	3	9	24	12	1	49	4.49	.344
4-6 ครั้ง	3	26	34	18	6	87		
รวม	6	35	58	30	7	136		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
1-3 ครั้ง	1	12	20	15	1	49	6.05	.195
4-6 ครั้ง	4	33	25	19	6	87		
รวม	5	45	45	34	7	136		

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
1-2 คน	-	1	3	2	-	6	22.38	.131
3-4 คน	-	8	10	2	-	20		
5-6 คน	2	12	20	9	-	43		
7-8 คน	4	4	22	7	5	42		
8 คน ขึ้นไป	1	3	16	4	1	25		
รวม	7	28	71	24	6	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
1-2 คน	-	1	-	4	1	6	25.99	.054
3-4 คน	-	3	11	6	-	20		
5-6 คน	1	12	23	4	3	43		
7-8 คน	4	12	12	11	3	42		
8 คน ขึ้นไป	1	7	12	5	-	25		
รวม	6	35	58	30	7	136		

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
1-2 คน	-	3	2	1	-	6		
3-4 คน	-	6	9	5	-	20		
5-6 คน	3	13	13	11	3	43	14.83	.537
7-8 คน	1	16	8	14	3	42		
8 คน ขึ้นไป	1	7	13	3	1	25		
รวม	5	45	45	34	7	136		

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโดยเฉลี่ยแต่ละเดือน กับ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000.- บาท	5	5	27	10	2	49		
5,001- 10,000.- บาท	-	11	29	6	1	47	14.28	.075
มากกว่า 10,000.- บาท	2	12	15	8	3	40		
รวม	7	28	71	24	6	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000.- บาท	4	12	19	12	2	49		
5,001- 10,000.- บาท	1	10	24	9	3	47	5.32	.723
มากกว่า 10,000.- บาท	1	13	15	9	2	40		
รวม	6	35	58	30	7	136		

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000.- บาท	1	15	15	16	2	49		
5,001- 10,000.- บาท	4	14	19	9	1	47	11.53	.173
มากกว่า 10,000.- บาท	-	16	11	9	4	40		
รวม	5	45	45	34	7	136		

(ข) ปัจจัยส่วนบุคคล กับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพต่อการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ผลการวิเคราะห์ใช้การทดสอบความเป็นอิสระ (Test of independence) จากค่าของไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ พบว่า เพศ ของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการผลิต, การเงินบัญชี และการสนับสนุน เมื่อเปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 9.49$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 20)

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ พบว่า อายุ ของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการสนับสนุน ส่วนด้านการผลิตและการเงินบัญชี พบว่าอายุของสมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน จากค่า $\chi^2 = 145.74$ และ 127.97 ตามลำดับ เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 31.41$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ด้านการผลิตผู้มีอายุ ต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นระดับ 1-3 (น้อยที่สุด – ปานกลาง) ส่วนผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น ระดับ 2-4 (น้อย-มาก) และมีบางส่วน (2 ราย) มีความคิดเห็น มากที่สุด ในด้านการเงินการบัญชี ผู้มีอายุ ต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็น อยู่ในทุกระดับ ส่วนใหญ่ (21 ราย) อยู่ในระดับน้อยที่สุด และ 2 รายอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นระดับ 1-3 (น้อยที่สุด – ปานกลาง) โดยส่วนใหญ่ (83 ราย) อยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรเผยแพร่การดำเนินงาน ด้านการผลิตและการเงินการบัญชีให้มีความรู้ความเข้าใจโดยทั่วกัน (ตาราง 21)

3. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านภูมิฐานะเดิมพบว่า ภูมิฐานะเดิมของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการผลิต, การเงินบัญชีและการสนับสนุน เมื่อเปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 9.49$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 22)

4. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการศึกษา พบว่า การศึกษาของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการเงินบัญชี ส่วนด้านการผลิต และการสนับสนุน การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน จากค่า $\chi^2 = 24.15$ และ 26.11 ตามลำดับ เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 15.51$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าด้านการผลิต ผู้ที่มีการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นในทุกๆระดับ โดยส่วนใหญ่ (52 ราย) อยู่ในระดับ 3 (ปานกลาง) มีเพียง 2 รายอยู่ในระดับมากที่สุด และ 11 รายอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ที่มีการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นในระดับ 1-3 (น้อยที่สุด – ปานกลาง) ส่วนด้านการสนับสนุนผู้ที่มีการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นในทุกๆระดับ โดยส่วนใหญ่ (51 ราย) อยู่ในระดับ 2 (น้อย) มีเพียง 2 รายอยู่ในระดับมากที่สุด และ 16 รายอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนผู้ที่มีการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นระดับ 2-4 (น้อยมาก) ดังนั้น ระดับความรู้มีผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การอบรม ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการผลิต จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ (ตาราง 23)

5. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอบรมสัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนพบว่า การอบรมสัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการผลิต, การเงินบัญชีและการสนับสนุน เมื่อเปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 9.49$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตาราง 24)

6. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านสนับสนุน ส่วนด้านการผลิต และการเงินบัญชี ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน จากค่า $\chi^2 = 30.81$ และ 28.97 ตามลำดับ เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 26.30$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าด้านการผลิต สมาชิกกลุ่มอาชีพที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน มีความคิดเห็นในทุกๆระดับ ส่วนใหญ่ (35 ราย) อยู่ในระดับปานกลาง ครัวเรือนที่มีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ราย สมาชิกมากกว่า 7 คนอยู่ในระดับ 2-4 (น้อย-มาก) ส่วนด้านการเงินและบัญชี สมาชิกกลุ่มอาชีพที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน มีความคิดเห็นในทุกๆระดับ ส่วนใหญ่ (50 ราย) อยู่ใน

ระดับน้อย สมาชิกต่ำกว่า 4 คน มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ราย สมาชิกมากกว่า 7 คน อยู่ในระดับ 1-3 (น้อยที่สุด-ปานกลาง) (ตาราง 25)

7. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจำนวนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโดยเฉลี่ยแต่ละเดือน พบว่า จำนวนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยแต่ละเดือนของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ด้านการสนับสนุน ส่วนด้านการผลิต และการเงินบัญชี รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยแต่ละเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน โดยที่ $\chi^2 = 46.22$ และ 38.09 ตามลำดับ เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 15.51$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ด้านการผลิต สมาชิกมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยแต่ละเดือน น้อยกว่า 10,000.- บาท มีความคิดเห็นระดับ 1-4 (น้อยที่สุด-มาก) ส่วนผู้มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยแต่ละเดือน มากกว่า 10,000.- บาท มีความคิดเห็นระดับ 2-5 (น้อย-มากที่สุด) แยกต่างกันมีความคิดเห็นในด้านการผลิตและการเงินบัญชีแตกต่างกัน (ตาราง 26)

ตาราง 20 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ กับ ระดับความคิดเห็นของ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
ชาย	8	13	18	3	1	43	3.25	.517
หญิง	11	30	36	15	1	93		
รวม	19	43	54	18	2	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
ชาย	11	22	6	3	1	43	8.95	.062
หญิง	22	65	3	2	1	93		
รวม	33	87	9	5	2	136		
3. ด้านการสนับสนุน								
ชาย	2	18	14	9	-	43	4.73	.316
หญิง	14	39	22	16	2	93		
รวม	16	57	36	25	2	136		

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ กับ ระดับความคิดเห็นของ สมาชิก กลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
น้อยกว่า 25 ปี	7	-	-	-	-	7		
25-35 ปี	12	7	-	-	-	19		
36-45 ปี	-	3	7	-	-	10	145.74	.000**
46-55 ปี	-	17	11	11	2	41		
56-65 ปี	-	16	15	6	-	37		
65 ปี ขึ้นไป	-	-	21	1	-	22		
รวม	19	43	54	18	2	136		
2. ด้านการเงินการบัญชี								
น้อยกว่า 25 ปี	7	-	-	-	-	7		
25-35 ปี	12	3	-	3	1	19		
36-45 ปี	2	1	4	2	1	10		
46-55 ปี	1	39	1	-	-	41	127.97	.000**
56-65 ปี	-	35	2	-	-	37		
65 ปี ขึ้นไป	11	9	2	-	-	22		
รวม	33	87	9	5	2	136		

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
น้อยกว่า 25 ปี	-	3	4	-	-	7		
25- 35 ปี	-	8	9	2	-	19		
36-45 ปี	-	6	3	1	-	10		
46-55 ปี	5	19	7	9	1	41	27.20	.130
56-65 ปี	6	10	11	10	-	37		
65 ปีขึ้นไป	5	11	2	3	1	22		
รวม	16	57	36	25	2	136		

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$

ตาราง 22 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน ภูมิภาคเนาเดิม กับ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
ในจังหวัดราชบุรี	7	26	34	14	2	83		
นอกจังหวัดราชบุรี	12	17	20	4	-	53	8.16	.086
รวม	19	43	54	18	2	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
ในจังหวัดราชบุรี	17	58	5	2	1	83		
นอกจังหวัดราชบุรี	16	29	4	3	1	53	3.56	.468
รวม	33	87	9	5	2	136		

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
ในจังหวัดราชบุรี	7	37	24	15	-	83	5.99	.200
นอกจังหวัดราชบุรี	9	20	12	10	2	53		
รวม	16	57	36	25	2	136		

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการศึกษา กับ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
ประถมศึกษา	3	8	17	5	1	34	24.15	.002**
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	8	28	35	13	1	85		
ระดับปริญญาตรี	8	7	2	-	-	17		
รวม	19	43	54	18	2	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
ประถมศึกษา	4	27	2	1	-	34	13.18	.106
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	21	52	7	4	1	85		
ระดับปริญญาตรี	8	8	-	-	1	17		
รวม	33	87	9	5	2	136		

ตาราง 23 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
ประถมศึกษา	6	8	6	12	2	34		
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	10	43	21	11	-	85	26.11	.001**
ระดับปริญญาตรี	-	6	9	2	-	17		
รวม	16	57	36	25	2	136		

หมายเหตุ: * $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอบรม สัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน กับ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่ง ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
1-3 ครั้ง	2	16	17	6	-	41		
4-6 ครั้ง	17	27	37	12	2	95	5.49	.241
รวม	19	43	54	18	2	136		
2. ด้านการเงินการบัญชี								
1-3 ครั้ง	12	23	4	1	1	41		
4-6 ครั้ง	21	64	5	4	1	95	2.67	.615
รวม	33	87	9	5	2	136		

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
1-3 ครั้ง	4	19	9	8	1	41		
4-6 ครั้ง	12	38	27	17	1	95	1.34	.854
รวม	16	57	36	25	2	136		

ตาราง 25 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน กับ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
1-2 คน	1	-	-	-	-	1		
3-4 คน	1	-	-	-	-	1		
5-6 คน	17	32	35	7	2	93	30.81	.014*
7-8 คน	-	11	18	11	-	40		
8 คน ขึ้นไป	-	-	1	-	-	1		
รวม	19	43	54	18	2	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
1-2 คน	1	-	-	-	-	1		
3-4 คน	1	-	-	-	-	1		
5-6 คน	29	50	7	5	2	93	28.97	.024*
7-8 คน	1	37	2	-	-	40		
8 คน ขึ้นไป	1	-	-	-	-	1		
รวม	33	87	9	5	2	136		

ตาราง 25 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3. ด้านการสนับสนุน								
1-2 คน	-	-	1	-	-	1		
3-4 คน	-	-	-	1	-	1		
5-6 คน	7	44	21	19	2	93	23.41	.103
7-8 คน	8	13	14	5	-	40		
8 คน ขึ้นไป	1	-	-	-	-	1		
รวม	16	57	36	25	2	136		

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$, * $P < 0.05$

ตาราง 26 ความสัมพันธ์ ของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ในครัวเรือน กับ ระดับความคิดเห็น ของ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000.- บาท	12	4	8	-	-	24		
5,001- 10,000.- บาท	7	20	12	7	-	46	46.22	.000**
มากกว่า 10,000.- บาท	-	19	34	11	2	66		
รวม	19	43	54	18	2	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000.- บาท	13	7	4	-	-	24		
5,001- 10,000.- บาท	10	29	-	5	2	46	38.09	.000**
มากกว่า 10,000.- บาท	10	51	5	-	-	66		
รวม	33	87	9	5	2	136		

ตาราง 26 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
3.. ด้านการสนับสนุน								
น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000.- บาท	-	9	10	4	1	24		
5,001- 10,000.- บาท	4	21	13	8	-	46	11.07	.198
มากกว่า 10,000.- บาท	12	27	13	13	1	66		
รวม	16	57	36	25	2	136		

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$, * $P < 0.05$

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยสนับสนุน คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กับ การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการผลิต การเงินและบัญชี และการสนับสนุน แบ่งเป็น คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ

(ก) ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพกับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต ด้านการเงินและบัญชี และด้านการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์ใช้การทดสอบความเป็นอิสระ (Test of independence) จากค่าของไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพมีการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการเงินและบัญชี และด้านการสนับสนุน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจากค่า $\chi^2 = 8.82$ และ 18.10 ตามลำดับ เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 26.30$ ส่วนด้านการผลิต พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จากค่า $\chi^2 = 238.3$ เปรียบเทียบกับค่า $\chi^2 = 26.30$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น รวมถึงคณะอนุกรรมการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับ อำเภอ และจังหวัด ต้องส่งเสริมสนับสนุน จึงควรสนับสนุนให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ เพื่อให้การผลิต ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมีการพัฒนา และเพิ่มความสามารถในการผลิตมากขึ้น (ตาราง 27)

(ข) ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของสมาชิกกลุ่มอาชีพกับ ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต ด้านการเงินและบัญชี และด้านการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์ที่ใช้การทดสอบความเป็นอิสระ (Test of independence) จากค่าของไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่าการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ด้านการผลิต การเงินและบัญชี และด้านการสนับสนุน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเมื่อเทียบกับค่า $\chi^2 = 26.30$ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.05 (ตาราง 28)

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยสนับสนุน คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีผลต่อการดำเนินงานด้านการผลิตของคณะกรรมการบริหารกลุ่มแต่ในส่วนของสมาชิกการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไม่ขึ้นอยู่กับ การผลิต การเงินและบัญชี และการสนับสนุน

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กับ ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน ของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
น้อยที่สุด	3	1	2	-	-	6		
น้อย	-	26	1	1	1	29		
ปานกลาง	1	10	50	6	4	71	238.3	.000
มาก	-	1	2	22	-	25		
มากที่สุด	-	-	1	-	4	5		
รวม	4	38	56	29	9	136		

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
น้อยที่สุด	-	2	4	-	-	6		
น้อย	1	8	16	7	1	33		
ปานกลาง	2	18	20	13	5	58	8.82	.921
มาก	1	7	14	6	3	31		
มากที่สุด	-	3	2	3	-	8		
รวม	4	38	56	29	9	136		
3. ด้านการสนับสนุน								
น้อยที่สุด	-	2	2	-	1	5		
น้อย	2	10	17	15	1	45		
ปานกลาง	-	16	19	8	2	45	18.10	.318
มาก	2	10	15	4	4	35		
มากที่สุด	-	-	3	2	1	6		
รวม	4	38	56	29	9	136		

ตาราง 28 ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กับ ความคิดเห็นด้านการผลิต ของ สมาชิกกลุ่มอาชีพ

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน						χ^2	Sig.
	1	2	3	4	5	รวม		
1. ด้านการผลิต								
น้อยที่สุด	4	5	7	2	1	19		
น้อย	4	5	9	24	2	44		
ปานกลาง	4	3	10	35	3	55	21.71	.153
มาก	1	1	5	10	-	17		
มากที่สุด	-	-	-	1	-	1		
รวม	13	14	31	72	6	136		
2. ด้านการเงินและบัญชี								
น้อยที่สุด	5	5	10	11	1	32		
น้อย	5	8	18	52	4	87		
ปานกลาง	1	1	2	6	1	11	15.00	.524
มาก	2	-	1	2	-	5		
มากที่สุด	-	-	-	1	-	1		
รวม	13	14	31	72	6	136		
3. ด้านการสนับสนุน								
น้อยที่สุด	1	1	3	10	1	16		
น้อย	6	5	13	31	2	57		
ปานกลาง	5	5	10	16	2	38	15.59	.482
มาก	1	3	5	14	-	23		
มากที่สุด	-	-	-	1	1	2		
รวม	13	14	31	72	6	136		

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

ปัญหา และ อุปสรรคการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แบ่ง ตามความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี เรียงลำดับ จากมากไปน้อยได้ ดังนี้ (ตาราง 29)

ด้านการผลิต พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพเห็นว่า ประเด็นปัญหา การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด อยู่ในสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 35.3 และ 37.5 ตามลำดับ รองลงมา ประเด็นปัญหา ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ และทักษะในการผลิต คิดเป็น ร้อยละ 15.4 และ 23.5 ตามลำดับ และ สัดส่วนน้อยที่สุด ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการ คือ ความสามารถขยายตลาดได้ด้วยตนเอง ร้อยละ 5.1 ส่วนความคิดเห็นของสมาชิก คือ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน คุณภาพไม่คงที่ ร้อยละ 5.1

ด้านการเงินและบัญชี พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพมีความเห็นว่า ประเด็นปัญหา คือ แหล่งเงินทุน กำหนดวิธีการ เงื่อนไขในการให้เงินทุนสนับสนุน ที่ยุ่งยาก ซับซ้อน อยู่ในสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 14.0 ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีความเห็นว่า ปัญหา การขาดเงินลงทุน เพื่อเพิ่มการผลิต การซื้อปัจจัยการผลิต และการขยายการตลาด ร้อยละ 23.5 สัดส่วนน้อยที่สุด ของประเด็นปัญหา ในความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม คือ ขาดเงินลงทุน เพื่อเพิ่มการผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิต และการขยายการตลาด ร้อยละ 5.1 ส่วนสมาชิกมีความคิดว่า ปัญหา คือ รายได้ไม่สม่ำเสมอ ขายสินค้าได้เฉพาะในการจัดงานหรือ การออกร้านเท่านั้น ร้อยละ 14.0

ด้านการสนับสนุน พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ เห็นว่า ประเด็นปัญหา การสนับสนุน ของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่นไม่สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง อยู่ใน สัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 13.2 และ 18.4 ตามลำดับ รองลงมา ประเด็นปัญหา คือ เอกชนไม่สนับสนุนช่วยเหลือ ในการวางแผนธุรกิจ ในด้านวิชาการและการดูงาน ร้อยละ 11.0 และ 6.6 ตามลำดับ (ตาราง 29)

ตาราง 29 ปัญหา และ อุปสรรคการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ

ข้อความ	คณะกรรมการบริหาร		สมาชิกกลุ่มอาชีพ	
	จำนวน (n=136)	ร้อยละ	จำนวน (n=136)	ร้อยละ
ด้านการผลิต				
1. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด	48	35.3	51	37.5
2. ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน คุณภาพไม่คงที่	9	6.6	7	5.1
3. การผลิตไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากปัจจัยการผลิตไม่เพียงพอ	10	7.4	20	14.7
4. ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ และทักษะในการผลิต	21	15.4	32	23.5
5. ไม่มีความสามารถขยายตลาดได้ด้วยตนเอง	7	5.1	25	18.4
ด้านการเงินการบัญชี				
1. รายได้ไม่สม่ำเสมอ ขายสินค้าได้เฉพาะในการจัดงาน หรือ การออกร้าน	11	8.1	19	14.0
2. ขาดเงินลงทุน เพื่อเพิ่มการผลิต การซื้อปัจจัยการผลิต และการขยายการตลาด	7	5.1	32	23.5
3. แหล่งเงินทุน กำหนดวิธีการ เงื่อนไขในการให้เงินทุน สนับสนุน ที่ยุ่งยาก ซับซ้อน	19	14.0	31	22.8
ด้านการสนับสนุน				
1. การสนับสนุน ของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่นไม่สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	18	13.2	25	18.4
2. เอกชนไม่สนับสนุน ช่วยเหลือ ในการวางแผนธุรกิจ ในด้านวิทยากร การดูงาน	15	11.0	9	6.6

หมายเหตุ: ร้อยละของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 136 ตัวอย่าง

นอกจากนี้สัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพเพิ่มเติมในภาพรวมของเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ พบปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. ปัญหาด้านการตลาด พบว่า ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน และไม่มีช่องทางการตลาดใหม่ ไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ จึงทำให้ปริมาณการผลิตสินค้า และรายได้ไม่แน่นอน ขาดการรับรู้ข่าวสารทางด้านการตลาดเนื่องจากไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัย
2. ปัญหาการประชาสัมพันธ์สินค้า กลุ่มอาชีพไม่มีศักยภาพในการประชาสัมพันธ์สินค้าของตนให้กว้างขวาง เครือข่ายกลุ่มอาชีพอยู่ในวงจำกัดเพียงแต่ระดับอำเภอ
3. ปัญหาบรรจุภัณฑ์ กลุ่มอาชีพต้องการการบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยแต่ไม่มีทุนเพียงพอ อีกทั้งการบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยต้องใช้ต้นทุนการผลิตที่สูงและปริมาณการผลิตที่มากขึ้น วิธีการบรรจุภัณฑ์ที่ทำอยู่ในขณะนี้ปัญหาการเก็บได้ไม่นาน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์
4. ปัญหาเงินทุนและเงินทุนหมุนเวียน พบว่า บางกลุ่มอาชีพไม่เคยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใด ๆ ขาดแรงจูงใจในการระดมทุนภายในกลุ่ม ไม่มีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและให้กู้ในระยะยาว
5. ปัญหาแหล่งส่งขายและตัวแทนจำหน่าย กลุ่มอาชีพมีการจำหน่ายสินค้าในวงแคบ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับอำเภอ ในช่วงเวลาสั้น ๆ และปัญหาในการฝากขายกับเอกชน เนื่องจากส่วนใหญ่สินค้าไม่สามารถเก็บได้นานจึงเกิดสินค้าเน่าเสีย
6. ปัญหาเครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการบำรุงรักษา ไม่ทราบข้อมูลแหล่งเครื่องจักร เครื่องมือที่ทันสมัย
7. ปัญหาโรงเรือนหรือตัวโรงงาน ส่วนใหญ่อยู่ในสถานที่ของผู้นำกลุ่ม ไม่สะดวกในการปรับปรุงให้ทันสมัย
8. ปัญหาคุณภาพของสินค้า ขาดความรู้ในวิธีการที่ให้สินค้าคงคุณภาพได้นาน สินค้าเน่าเสียง่าย และขาดผู้ประสาน การขอมาตรฐานสินค้า เช่น อย. ในการแข่งขันกับเอกชนกลุ่มอาชีพต้องแข่งขันทั้งต้นทุน และคุณภาพให้ได้มาตรฐานเท่าเอกชน
9. ปัญหาการบริหารจัดการ ในกลุ่มอาชีพ พบว่า เป็นการบริหารจัดการในเครือญาติ ไม่มีความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม บริหารงานไม่เป็นระบบ ขาดการกำหนดแนวทางการดำเนินการด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีได้จัดตั้งขึ้นด้วยตนเอง กิจกรรมของกลุ่มไม่มีความต่อเนื่อง ปัญหาแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภาคเกษตร บางคนไม่เคยทำการผลิตสินค้ามาก่อนต้องฝึกอบรมให้มีทักษะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
10. ปัญหาการจัดหาวัตถุดิบ เป็นการผลิตสินค้าที่มีลักษณะเหมือน หรือคล้ายกัน และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นชนิดเดียวกัน ทำให้ราคาวัตถุดิบมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตจึงสูงขึ้น

11. ปัญหาในการบันทึกบัญชี พบว่า กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่อการบันทึกบัญชี ส่วนใหญ่เห็นว่า ในการเริ่มต้นการจัดตั้งกลุ่มมิได้สอนให้บันทึก และบางส่วนเห็นว่าการสอนบันทึกบัญชีมีแบบแผนที่เป็นทางการมากเกินไป และไม่นำข้อมูลทางบัญชีมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ

โดยภาพรวมกลุ่มอาชีพ พบปัญหาในด้านการตลาด การผลิต และการบริหารงาน ภายในกลุ่มอาชีพ เป็นปัญหาที่สำคัญในระดับต้น การสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการดำเนินการเกี่ยวกับ สินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อย่างต่อเนื่อง และให้กลุ่มอาชีพมีการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยการนำข้อมูลทางบัญชีเป็นเครื่องมือในการบริหารงานกลุ่มอาชีพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การดำเนินงาน และศึกษาปัญหา และ อุปสรรคการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี โดยการ รวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มและสมาชิกกลุ่มอาชีพ จำนวน กลุ่มละ 136 ตัวอย่าง ผลการศึกษาสรุปผลได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่ เป็นหญิง คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีอายุระหว่าง 46-55 คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ สมาชิกกลุ่มอาชีพและ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดราชบุรี ระดับการศึกษา ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ สมาชิกกลุ่มอาชีพจบการศึกษา มัธยมศึกษา/เทียบเท่า การได้รับการอบรม/สัมมนา ของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในรอบปีที่ผ่านมา ได้รับการอบรม จำนวน 4 – 6 ครั้ง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีสมาชิกในครัวเรือน 5– 6 คน คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 10,000 บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นการสนับสนุนการดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดราชบุรี สรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดราชบุรี ของคณะกรรมการกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง โดยสมาชิกกลุ่ม

อาชีพให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ มากกว่าคณะกรรมการบริหาร โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และ การริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีบทบาทผลักดันการดำเนินงานให้ก้าวไปข้างหน้าคือ คณะกรรมการบริหารกลุ่ม เมื่อคณะกรรมการบริหารกลุ่มไม่ได้ให้ความสำคัญจึงเป็นไปได้ยากที่จะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ดังนั้น การร่วมมือของคณะกรรมการบริหารกลุ่มและ สมาชิกกลุ่มอาชีพในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องให้ความสำคัญและประสานงานกันอย่างมามากยิ่ง นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม รวมทั้ง คณะอนุกรรมการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับ อำเภอ และจังหวัด ควรให้ การ สนับสนุนและ ส่งเสริมเพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ ของกลุ่ม ในที่สุดจะทำให้ กลุ่มอาชีพ มีการพัฒนา ประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่มีต่อการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงิน และ บัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพเกี่ยวกับ การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดราชบุรี ประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการเงินและบัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านการผลิต คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตาม โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนี้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพแสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม ในด้านกระบวนการการผลิต ของกลุ่มอาชีพในทุกด้าน เช่น ให้กลุ่มอาชีพใช้ที่ดิน อาคาร โรงเรือน ของตนเอง การผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเหมาะสม เพื่อให้กลุ่มอาชีพมีกระบวนการการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้มากขึ้น และ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีความสามารถ ทักษะในด้านการผลิต เพื่อความมั่นคงในการประกอบอาชีพมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่ส่งเสริมแนะนำ การผลิต เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ควรให้ความสำคัญเข้ามาดูแลให้การอบรม แนะนำ แก่คณะกรรมการบริหารและสมาชิก กลุ่มอาชีพ เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรคงานที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริโภค

สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีค่าคะแนน เฉลี่ย 3.32 ค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ข้อเสนอแนะ และการริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ รองลงมา คือ การได้รับประโยชน์ เช่น การรับเงินปันผลจากหุ้น การได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม การแก้ไขปัญหาด้านการตลาด ของกลุ่มอาชีพ และการรับผิดชอบในผลงานของกลุ่มอาชีพระดับ คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการติดตามผล การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ

โดยภาพรวมสมาชิกกลุ่มอาชีพมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น สูงกว่า คณะกรรมการ และเป็นที่น่าสังเกตว่าในขณะที่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการผลิตของคณะกรรมการ บริหารงาน และสมาชิกกลุ่มอาชีพอยู่ในระดับปานกลางกัน แต่มีความคิดเห็นที่ว่า การดำเนินงาน ของกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มเห็นด้วยในระดับ น้อย ในขณะที่สมาชิกกลุ่มอาชีพ เห็นด้วยในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเมื่อเข้ามาเป็น สมาชิกกลุ่มอาชีพแล้ว มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้สมาชิกกลุ่มอาชีพเห็นว่าการดำเนินงานของกลุ่ม ก่อให้เกิดรายได้ สร้างความมั่นคงให้กับชีวิตมากขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามหากคณะกรรมการบริหาร กลุ่มอาชีพให้ความสำคัญกับกิจกรรมของกลุ่ม จะทำให้การผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ได้มาตรฐาน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ตรงตามความต้องการของตลาด

2. ด้านการเงินและบัญชี คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตาม โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนี้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.91 ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพมีมีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่า ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.66

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น การดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชี พบว่า แตกต่างกัน โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพสูงกว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ ยกเว้นการจัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิตที่คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่ม อาชีพมีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

โดยภาพรวมเห็นได้ว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชีน้อยกว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะการระดมทุนภายใน สมาชิกเห็นว่าการเสียสละภายในกลุ่มยังมีน้อยเกินไป ซึ่ง

คณะกรรมการบริหารกลุ่ม ควรทำความเข้าใจ สนับสนุน จัดหากิจกรรมที่ทำให้เกิดการระดมทุน ภายในมากยิ่งขึ้นและให้ความสำคัญ ในด้านการจัดทำบัญชีโดยสมาชิกกลุ่มอาชีพ สามารถ ตรวจสอบ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและชี้แจงทำความเข้าใจ ให้กับ สมาชิกกลุ่มให้ทราบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานของกลุ่มให้พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพ ต่อไป

3. ด้านการสนับสนุน คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพมี ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานตาม โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนี้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.01 สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยมีค่า คะแนนเฉลี่ย 2.62

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น การดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ ด้านการสนับสนุนพบว่า แตกต่างกัน โดยค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มอาชีพสูงกว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพเห็นว่าการอำนวยความสะดวก เช่น การ ติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ โดยเฉพาะจากองค์กรราชการ ในการดำเนินงานยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง และได้รับการส่งเสริม สนับสนุนในการดำเนินงาน ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนสมาชิก กลุ่มอาชีพแสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์ ในด้านการสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่ม เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับท้องถิ่น รัฐบาล และเอกชน ยังไม่สนับสนุนการดำเนินงานของ กลุ่มอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากองค์กรท้องถิ่นในด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่มหากช่วยเหลือ สนับสนุน ให้มากขึ้นจะก่อให้เกิดการขับเคลื่อน การพัฒนา ศักยภาพและการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ มีความ คิดเห็นต่อการดำเนินงาน แตกต่างกัน สรุปได้ ดังนี้

คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แตกต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการเงินการบัญชี และด้านการสนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้าไปช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านการผลิต ด้านการเงินบัญชี และด้านการสนับสนุน โดยการอธิบายชี้แจงและดำเนินการจัดการอบรม การสัมมนา และการจัดตั้งองค์กรให้ความช่วยเหลือ ทั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ให้เห็นความสำคัญทั้ง 3 ด้าน เป็นแนวทางเดียวกันร่วมมือกันในทุกด้านเพื่อให้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของชุมชนในจังหวัดราชบุรี มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ซึ่งจะนำมาสู่การเพิ่มรายได้และแก้ปัญหาเพื่อบรรเทาความยากจน ให้กับคนในชุมชนได้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล และ ปัจจัยสนับสนุน มีความสัมพันธ์ ต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

1. คณะกรรมการบริหารงาน ผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เพศ และอายุ มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารต่อการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต
2. สมาชิกกลุ่มอาชีพปัจจัยส่วนบุคคล อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยแต่ละเดือน มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ต่อการดำเนินงานตาม โครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต ส่วนด้านการเงินและการบัญชีมีความสัมพันธ์กับ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยแต่ละเดือน และพบว่าด้านการสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา

ปัจจัยสนับสนุน

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานด้านการผลิตของโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานด้านการผลิต ด้านการเงินบัญชี และด้านการสนับสนุนของโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า การดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี ประสบปัญหา และ อุปสรรค ในการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านการผลิต พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพเห็นว่า ประเด็นปัญหา คือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ และทักษะในการผลิต การผลิตไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากปัจจัยการผลิตไม่เพียงพอ กลุ่มไม่มีความสามารถขยายตลาดได้ด้วยตนเอง ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม่ได้มาตรฐาน คุณภาพไม่คงที่

ด้านการเงินและบัญชี พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีความเห็นว่า ประเด็นปัญหา คือ แหล่งเงินทุน กำหนดวิธีการ เงื่อนไขในการให้เงินสนับสนุน ที่ยุ่งยาก ซับซ้อน การขาดเงินลงทุน เพื่อเพิ่มการผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิต และการเพิ่มรายได้ไม่สม่ำเสมอ ขายสินค้าได้เฉพาะในการจัดงานหรือ การออกร้านเท่านั้น

ด้านการสนับสนุน พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพเห็นว่า ประเด็นปัญหา การสนับสนุน ของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น ไม่สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง และเอกชนไม่สนับสนุนช่วยเหลือ ในการวางแผนธุรกิจ ในด้านวิทยากรและ การศึกษาดูงาน

นอกจากปัญหา ทั้ง 3 ด้านในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ยัง พบว่า ปัญหาด้านการตลาด เป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่การประชาสัมพันธ์ การบรรจุภัณฑ์ เงินลงทุนและเงินทุนหมุนเวียน การจำหน่ายการกระจายสินค้าและตัวแทนจำหน่าย เครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ โรงเรือนหรือตัวโรงงาน คุณภาพของสินค้า การบริหารจัดการ การจัดหาวัตถุดิบ และการบันทึกบัญชีเป็นปัญหาที่ต้องร่วมแก้ไขทั้งคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มอาชีพเอง และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกกลุ่มอาชีพของจังหวัดราชบุรี มีข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ด้านการผลิต ควรจัดให้มีการให้ความรู้ในด้านการออกแบบ และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ให้กับกลุ่มอาชีพ อย่างต่อเนื่อง ควรให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และฝึกอบรมการตลาดให้กับกลุ่มอาชีพ

ด้านการเงินและบัญชี ควรมีแหล่งเงินทุนที่ให้การสนับสนุนโดยเฉพาะให้กับกลุ่มอาชีพที่ดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ควรมีการสอนบัญชี ขั้นพื้นฐาน ที่มีความเข้าใจง่าย เรียนรู้ง่าย ให้กับกลุ่มอาชีพ

ด้านการสนับสนุน ควรมีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง และไม่ซ้ำซ้อนกัน

อภิปรายผล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับการวิจัยอื่นๆ ที่วิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนี้ อรรถพล อุตายพันธ์ และคณะ (2547) ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาปัญหาด้านการผลิตของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดราชบุรี” พบปัญหา ด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์ การบรรจุภัณฑ์ เงินลงทุน ตัวแทนจำหน่าย เครื่องจักรเครื่องมือ โรงเรือน และอาคารคุณภาพสินค้า การจัดการ แรงงาน และการจัดหาวัตถุดิบ ประวุฒิ ละครราช (2545) ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดยโสธร” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ สถานภาพสมรส การศึกษา ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ การจัดโครงสร้างขององค์กร เทคนิคในการบริหารงาน การพึ่งตนเองของกลุ่มและการสนับสนุนขององค์กรหนุนต่างๆ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ อายุ และรายได้ของครอบครัวต่อปี สุภาพร ศิริโกลากิจ (2544) ศึกษา “ปัญหาของผลิตภัณฑ์เครื่องเงินไทย” พบปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการจัดการ ปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอ ปัญหาทางด้านการตลาดและปัญหาเรื่องการส่งออก เพื่อแก้ปัญหาควรส่งเสริมการจำหน่ายร่วมกัน หน่วยงานรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือในการอบรมผู้ผลิตและจำหน่ายให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการตลาดและด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง สุรพล กาญจนจิตรา และประภาส ศิลปรัศมี (2529) ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ” พบว่า กลุ่มอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มได้สูง ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในด้านต่างๆ มาก ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมาก ได้รับการติดตามตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่มาก ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพมากและกลุ่มอาชีพที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มยาวนานจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอาชีพที่มีการได้รับสิ่งต่าง ๆ และระยะเวลาการจัดตั้งน้อย เขตต์ จันทรดี (2547) ศึกษา “การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษากลุ่มน้ำดื่มตำบลสี่หมื่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ความมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจจัดตั้งกลุ่ม ความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อแกนนำ หรือกรรมการบริหารกลุ่มและการสนับสนุนของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัย การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี สามารถสรุปข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น รวมถึง คณะอนุกรรมการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับ อำเภอ และจังหวัด ต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้คณะกรรมการกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน เช่น ในการประชุม การวางแผนในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาด้านการผลิตและการตลาด การติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ในการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพให้มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ให้เจริญก้าวหน้าขึ้น

2. สมาชิกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต ของกลุ่ม มากกว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะความคิดเห็นที่ว่า กิจกรรมกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมของกลุ่มเป็นอาชีพที่สร้างความมั่นคงให้กับสมาชิก แต่ถึงอย่างไรก็ตามคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพควรตระหนักถึงและให้ความสำคัญเช่นเดียวกันจะทำให้การผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ดังนั้น ทั้งคณะกรรมการ และสมาชิก จึงควรจะรักษามาตรฐานด้านการผลิตไว้ พร้อมทั้งหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการเยี่ยมชมดูงานจากหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์ได้รับมาตรฐานเป็นสากล

3. สมาชิกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชีน้อยกว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และหากพิจารณาความคิดเห็นของคณะกรรมการ และกลุ่มสมาชิก ซึ่งต่างก็ให้ความเห็นในด้านการเงินและบัญชีโดยเฉพาะการระดมทุนภายใน สมาชิกเห็นว่าการเสียดสละภายในกลุ่มยังมีน้อยเกินไป ซึ่งคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ควรทำความเข้าใจ สนับสนุน จัดทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดการระดมทุนภายในกลุ่มอาชีพ มากยิ่งขึ้นและให้ความสำคัญ ในด้านการจัดทำบัญชีโดยที่สมาชิกกลุ่มอาชีพ สามารถตรวจสอบ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและชี้แจงทำความเข้าใจ ให้กับสมาชิกกลุ่มให้ทราบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานของกลุ่มให้พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพ

4. คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แตกต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการเงินการบัญชี และ ด้านการสนับสนุน แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้าไปช่วยเหลือ และสนับสนุนในด้านการผลิต ด้านการเงินการบัญชี และ ด้านการสนับสนุน โดยการอธิบายชี้แจงจัดอบรม และจัดสัมมนา ให้ความช่วยเหลือ ทั้ง คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่มอาชีพ ให้ความสำคัญทั้ง 3 ด้าน เป็นแนวทางเดียวกัน ร่วมมือกันในทุกด้านเพื่อให้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของชุมชนในจังหวัดราชบุรี มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ซึ่งจะนำมาสู่การเพิ่มรายได้และแก้ปัญหาเพื่อ บรรเทาความยากจน ให้กับคนในชุมชนได้

5. ปัจจัยส่วนบุคคล ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ทั้งในด้านเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และจำนวนบุคคลในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงควรให้ความรู้ความเข้าใจ กับคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพกระจายอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ การส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆไม่ควร ข้ำซ้อน ควรทำงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการแจ้งข่าวสาร และประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง

6. กลุ่มอาชีพที่ได้รับการ ส่งเสริม สนับสนุนในการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณ์ ควรจำแนก ลักษณะของกลุ่มในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เช่น เป็นธุรกิจขนาดต่างๆ เป็นกลุ่มของคนในชุมชน หรือ เป็นผู้ผลิตที่สามารถส่งออกไปต่างประเทศได้ เพื่อการส่งเสริม สนับสนุนที่เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานของ โครงการ

อย่างไรก็ตาม นอกจากคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพและสมาชิกกลุ่มอาชีพ ผู้ผลิตสินค้าตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณ์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ ของตนแล้ว หน่วยงานที่ ส่งเสริม สนับสนุน ยังต้องให้ความสนใจ มีการบูรณาการในการ ปฏิบัติงาน และแผนงานต่างๆเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ซึ่งทำให้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณ์ ของชุมชนในจังหวัดราชบุรี มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ นำมาสู่การเพิ่ม รายได้และแก้ปัญหาเพื่อบรรเทาความยากจน ให้กับคนในชุมชนได้ในที่สุด ดังนั้น ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องควรมีความร่วมมือ และหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณ์ อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและวิเคราะห์แต่ละประเภทของสินค้าหรือแต่ละชนิดของสินค้าทั้งในด้านการผลิต การเงินและบัญชี ด้านการสนับสนุน และด้านการตลาด เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ผลิตสินค้า และผู้ส่งเสริมสนับสนุน ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
2. ควรศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ สำหรับกลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2544. แนวทางการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ค โปรดักชั่น.
- _____. 2547. คู่มือการปฏิบัติงานวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ ที เอ็น โปรดักชั่น.
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2544. “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”. ขอนแก่น: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (โรเนียวเข็บเล่ม).
- กระทรวงอุตสาหกรรม. 2545. “สภาพปัญหาของการผลิตเครื่องเงิน”. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (เอกสารอัดสำเนา).
- กฤษฎี มหาวิรุฬห์. 2531. ทัศนะในการดำเนินงานเบื้องต้นของประชาชนกรมการหมู่บ้านตามโครงการปรีณรงค์คุณภาพชีวิตและความจำเป็นพื้นฐาน: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดชัยนาท. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กานดา พูนลาภทวี. 2532. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะอุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กิตติ ลิมสกุล. 2544. “แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นโดยประชาชนมีส่วนร่วม “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” น.1- 5 ใน แนวทางการดำเนินงาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ค โปรดักชั่น .
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2547. “ปรัชญาและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” น. 91 ใน ขวัญฤกษ์ กลิ่นศรีสุข. วรรณกรรมปริทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ (กอ.นตผ.). 2546. หนึ่งปี หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ. (เอกสารอัดสำเนา).
- ฉลอง ประดับสุข. 2541. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มสตรีทอผ้า: กรณีศึกษา อำเภอเขื่อนใน จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เชตุ จันทรธิ. 2547. การดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษากลุ่มน้ำดื่มตำบลลิ้นหมื่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน. (เอกสารอัดสำเนา).
- ทวี เถรามัญ. 2520. ความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ทศมนพร พุทธจันทร์. 2547. **ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาข้าราชการจังหวัดราชบุรี**. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทำนุ วะสีนนท์. 2544. **หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (เอกสารอัดสำเนา).
- นงลักษณ์ โคตรชุม. 2538. **ความต้องการของเกษตรกรสตรีต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไหมในพื้นที่อำเภอบ้านไร่ จังหวัดขอนแก่น**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทา สารกอง. 2548. **การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านการเงินและความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของร้านสหกรณ์เทเวศร์ จำกัด**. เชียงใหม่: ปัญหาพิเศษปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2544. “กลวิธีแนวทาง วิธีการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน”. น. 40 ใน **การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2536. **ระเบียบวิจัยทางสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สานเจริญพานิชย์.
- ประวุฒิ ละครราช. 2545. **ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์สุภาพในชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดยโสธร**. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟุ้ง. 2509. **พฤติกรรมร่วมและชุมชน**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยแห่งชาติ.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร, จิตติ มลกลชัยอรัญญา และ โกวิท พวงงาม. 2543. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการวิจัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2503. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- วรรณิ รัตนวราหะ. 2544. **หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์. (เอกสารอัดสำเนา).
- วัฒนาภรณ์ โมรินทร์. 2542. **วิวัฒนาการ กระบวนการผลิต และการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวลายซิด: กรณีศึกษา บ้านคำพระ อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ**. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

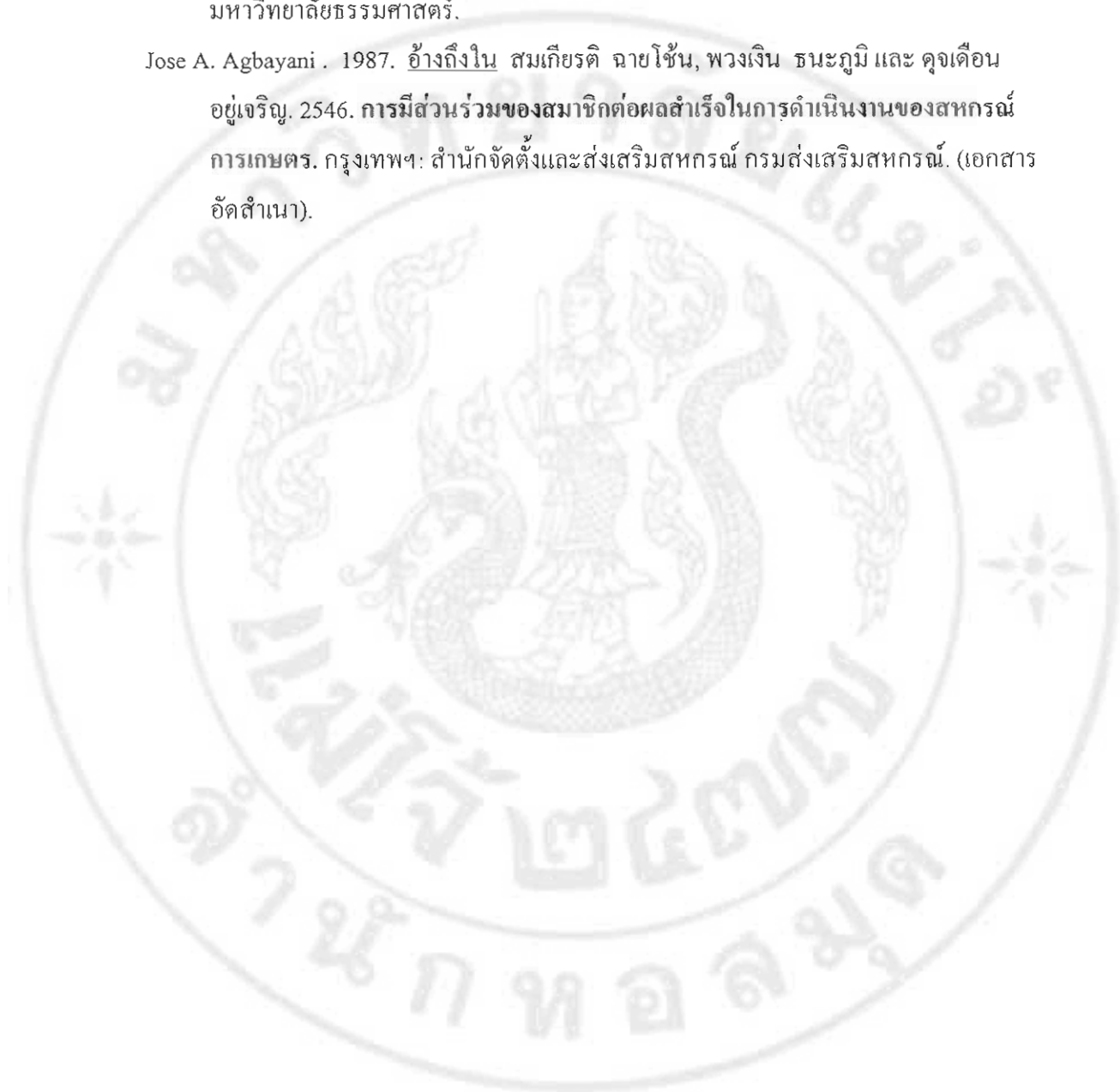

- วันเพ็ญ พัดชา. 2539. **ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาอาชีพในชนบทต่อการอบรม : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี.** กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วีระ โอศถานนท์. 2544. **การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมสมัยใหม่.** กรุงเทพฯ: บริษัท ซีอีเคเคยูเคชั่น. อ้างอิงใน สมเกียรติ ฉายไธสง, พวงเงิน ชนะภูมิ และ ดุจเดือน อยู่เจริญ. 2546. **การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อผลสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร.** กรุงเทพฯ: สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- ศิริพล ยอดเมืองเจริญ. 2544. **หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์.** กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์. (เอกสารอัดสำเนา).
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ จำรัส ดวงสุวรรณ และ ฐิติพงศ์ ธรรมานุสรณ์. 2522. **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพฯ: ชัยศิริการพิมพ์.
- สมปอง ประเสริฐผล. 2538. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: ศึกษาเฉพาะกรณีป่าดงใหญ่ ตำบลสร้างก่อ อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ.** กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี. 2547. **“ยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี”.** ราชบุรี: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี. (เอกสารอัดสำเนา).
- สุชาติ จันทร์อม และ สุรางค์ จันทร์อม. 2521. **จิตวิทยาการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุภาพร ศิริโกคากิจ. 2544. **ปัญหาของผลิตภัณฑ์เครื่องเงินไทย.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล กาญจนะตรา และ ประภาส ศิลปรัศมี. 2529. **รายงานการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ.** กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- อรรถพล อุสายุพันธ์, วรลักษณ์ ทองประยูร และ กัญญา อนุโลก. 2547. **รายงานการวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาด้านการผลิตของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดราชบุรี.** ราชบุรี: คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- Cary, lee J. (Editor). 1976. **“The Role of the Citizen in C.D. Process.” Community Development as a Process.** Columbia: University of Missouri Press. อ้างอิงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2544. **การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Fairchild, Henry P. 1964. **Dictionary of Social and Related Sciences**. New York: McGraw-Hall

Book Company, Inc.vhk. อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง. 2544. การศึกษา
สภาพการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Jose A. Agbayani . 1987. อ้างถึงใน สมเกียรติ ฉายไฉ่น, พวงเงิน ธนะภูมิ และ คุณเดือน
อยู่เจริญ. 2546. การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อผลสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตร. กรุงเทพฯ: สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์. (เอกสาร
อัดสำเนา).

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ภาคผนวก ก

จำนวน และ ร้อยละ ระดับความคิดเห็นของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และสมาชิกกลุ่ม
อาชีพในจังหวัดราชบุรีในด้านการมีส่วนร่วม และการดำเนินงาน:
ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการผลิต ด้านการเงินและบัญชี และ ด้านการสนับสนุน

หน้า ๒๕๓-๒๕๔

ก ห อ ล ม ด

ตารางผนวก 1 จำนวนและร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานของคณะกรรมการ
บริหารกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนในการดำเนินงาน ของกลุ่มอาชีพ	9 (6.6)	26 (19.1)	56 (41.2)	38 (27.9)	7 (5.2)	136 (100)
2. ได้แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และ การริเริ่มงานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ	7 (5.2)	24 (17.6)	65 (47.8)	35 (25.7)	5 (3.7)	136 (100)
3. มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาทางด้านการผลิตของกลุ่มอาชีพ	15 (11)	38 (27.9)	42 (31)	37 (27.2)	4 (2.9)	136 (100)
4. มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาทางด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพ	6 (4.4)	26 (19.1)	70 (51.5)	30 (22.1)	4 (2.9)	136 (100)
5. ได้ร่วมบริจาค เงิน วัสดุอุปกรณ์ และ สิ่งของต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ	8 (5.9)	29 (21.3)	58 (42.7)	40 (29.4)	1 (0.7)	136 (100)
6. มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในผลงาน ของกลุ่มอาชีพ	6 (4.4)	28 (20.6)	49 (36)	52 (38.3)	1 (0.7)	136 (100)
7. มีส่วนร่วมในการติดตามผล การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ	15 (11.0)	37 (27.2)	49 (36.0)	31 (22.9)	4 (2.9)	136 (100)
8. มีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากกลุ่มอาชีพ เช่น การรับเงินปันผล จากหุ้น การได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม	9 (6.6)	26 (19.1)	56 (41.2)	38 (27.9)	7 (5.2)	136 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ตารางผนวก 2 จำนวนและ ร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มอาชีพ
ในจังหวัดราชบุรี

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน ในการดำเนินงาน ของกลุ่มอาชีพ	32 (23.5)	27 (19.9)	8 (5.9)	17 (12.5)	52 (38.2)	136 (100)
2. ได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และ การริเริ่ม งานใหม่ให้กับกลุ่มอาชีพ	8 (5.9)	92 (67.6)	31 (22.8)	2 (1.5)	3 (2.2)	136 (100)
3. มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา ทางด้านการผลิตของกลุ่ม อาชีพ	-	60 (44.1)	33 (24.3)	32 (23.5)	11 (8.1)	136 (100)
4. มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา ทางด้านการตลาดของกลุ่ม อาชีพ	-	100 (73.5)	21 (15.4)	12 (8.8)	3 (2.2)	136 (100)
5. ได้ร่วมบริจาค เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และ สิ่งของต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ของกลุ่มอาชีพ	-	73 (53.7)	51 (37.5)	5 (3.7)	7 (5.1)	136 (100)
6. มีส่วนร่วมในการ รับผิดชอบในผลงาน ของ กลุ่มอาชีพ	-	91 (66.9)	33 (24.3)	7 (5.2)	5 (3.7)	136 (100)
7. มีส่วนร่วมในการติดตาม ผล การดำเนินงานของกลุ่ม อาชีพ	-	29 (21.3)	55 (40.4)	34 (25)	18 (13.2)	136 (100)

ตารางผนวก 2 (ต่อ)

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
8. มีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากกลุ่มอาชีพ เช่น การรับเงินปันผล จากหุ้น การได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม	8	100	16	8	4	136
	(5.9)	(73.5)	(11.8)	(5.9)	(2.9)	(100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ตารางผนวก 3 จำนวนและร้อยละ ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม อาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. กลุ่มอาชีพใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นปัจจัยการผลิตหลักของผลิตภัณฑ์	6	24	71	28	7	136
	(4.4)	(17.6)	(52.2)	(20.6)	(5.2)	(100)
2. กลุ่มอาชีพมีที่ดิน อาคาร โรงเรือน เป็นของตนเอง	5	5	41	52	33	136
	(3.7)	(3.7)	(30.1)	(38.2)	(24.3)	(100)
3. กลุ่มอาชีพ ผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเหมาะสม	6	25	72	27	6	136
	(4.4)	(18.4)	(52.9)	(19.9)	(4.4)	(100)
4. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพคำนึงถึงการให้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน	2	6	45	55	28	136
	(1.5)	(4.4)	(33.1)	(40.4)	(20.6)	(100)
5. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพลดอัตราการอพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล	5	25	62	41	3	136
	(3.7)	(18.4)	(45.6)	(30.1)	(2.2)	(100)
6. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง	8	13	54	47	14	136
	(5.9)	(9.6)	(39.7)	(34.6)	(10.3)	(100)

ตารางผนวก 3 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
7. กลุ่มอาชีพมีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด อย่างต่อเนื่อง	13 (9.6)	32 (23.5)	59 (43.4)	25 (18.4)	7 (5.1)	136 (100)
8. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้	3 (2.2)	3 (2.2)	48 (35.3)	49 (36.0)	33 (24.3)	136 (100)
9. การดำเนินงานของกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	1 (0.7)	4 (2.9)	34 (25.0)	64 (47.1)	33 (24.3)	136 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ตารางผนวก 4 จำนวนและร้อยละ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิต

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. กลุ่มอาชีพใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นปัจจัยการผลิตหลักของผลิตภัณฑ์	2 (1.5)	18 (13.2)	54 (39.7)	43 (31.6)	19 (14.0)	136 (100)
2. กลุ่มอาชีพมีที่ดิน อาคาร โรงเรือน เป็นของตนเอง	12 (8.8)	31 (22.8)	49 (36.1)	41 (30.1)	3 (2.2)	136 (100)
3. กลุ่มอาชีพ ผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเหมาะสม	8 (5.9)	36 (26.5)	75 (55.1)	14 (10.3)	3 (2.2)	136 (100)
4. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน	1 (0.7)	6 (4.4)	26 (19.1)	82 (60.3)	21 (15.5)	136 (100)

ตารางผนวก 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพลดอัตราการอพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล	2 (1.5)	8 (5.9)	25 (18.4)	95 (69.8)	6 (4.4)	136 (100)
6. ผลดีเกื้อหนุนของกลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง	14 (10.3)	36 (26.5)	52 (38.2)	31 (22.8)	3 (2.2)	136 (100)
7. กลุ่มอาชีพมีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง	12 (8.8)	37 (27.2)	60 (44.1)	20 (14.7)	7 (5.2)	136 (100)
8. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้	12 (8.8)	27 (19.9)	68 (50.0)	24 (17.6)	5 (3.7)	136 (100)
9. การดำเนินงานของกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	4 (2.9)	16 (11.8)	31 (22.8)	65 (47.8)	20 (14.7)	136 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ตารางผนวก 5 จำนวนและร้อยละ ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชี

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. กลุ่มอาชีพมีการระดมทุนจากสมาชิก เป็นทุนในการดำเนินงาน	7 (5.1)	30 (22.1)	58 (42.7)	35 (25.7)	6 (4.4)	136 (100)
2. กลุ่มอาชีพ มีการกู้ยืม จากธนาคาร / แหล่งเงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน	10 (7.4)	29 (21.3)	64 (47.1)	24 (17.6)	9 (6.6)	136 (100)

ตารางผนวก 5 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
3. กลุ่มอาชีพมีการสร้างทุนของตนเอง ในกระบวนการผลิต ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิตเพิ่มเติม โดยการระดมทุน	2 (1.5)	14 (10.3)	26 (19.1)	57 (41.9)	37 (27.2)	136 (100)
4. กลุ่มอาชีพมีการลดรายจ่ายโดย การขอรับการสนับสนุนจากสมาชิก	10 (7.4)	33 (24.3)	75 (55.1)	16 (11.7)	2 (1.5)	136 (100)
5. กลุ่มอาชีพ ได้จัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิต	10 (7.4)	40 (29.4)	48 (35.3)	34 (25.0)	4 (2.9)	136 (100)
6. กลุ่มอาชีพ ได้มีการมอบหมายให้ มีผู้จัดทำบัญชี และ ผู้รับจ่ายเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน	10 (7.4)	37 (27.2)	48 (35.3)	40 (29.4)	1 (0.7)	136 (100)
7. กลุ่มอาชีพ ได้เผยแพร่ เอกสารทางบัญชี พร้อมชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่าง สม่่าเสมอ ในรอบระยะบัญชี ของกลุ่มอาชีพ	3 (2.2)	15 (11.0)	61 (44.9)	33 (24.3)	24 (17.6)	136 (100)
8. การจัดทำบัญชีของกลุ่มอาชีพสามารถ ตรวจสอบ และได้รับการรับรองจาก หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	8 (5.9)	32 (23.5)	62 (45.6)	29 (21.3)	5 (3.7)	136 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ตารางผนวก 6 จำนวน และร้อยละ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงาน
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเงินและบัญชี

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. กลุ่มอาชีพมีการระดมทุนจากสมาชิก เป็น ทุนในการดำเนินงาน	2 (1.5)	5 (3.7)	9 (6.6)	87 (64.0)	33 (24.2)	136 (100)
2. กลุ่มอาชีพ มีการกู้ยืม จากธนาคาร / แหล่ง เงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเป็นทุนใน การดำเนินงาน	1 (0.7)	11 (8.1)	46 (33.8)	75 (55.2)	3 (2.2)	136 (100)
3. กลุ่มอาชีพมีการสร้างทุนของตนเอง ใน กระบวนการผลิต ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต เพิ่มเติม โดยการ ระดมทุน	6 (4.4)	28 (20.6)	42 (30.9)	59 (43.4)	1 (0.7)	136 (100)
4. กลุ่มอาชีพมีการลดรายจ่าย โดย การขอรับ การสนับสนุนจากสมาชิก	-	16 (11.8)	51 (37.5)	66 (48.5)	3 (2.2)	136 (100)
5. กลุ่มอาชีพ ได้จัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชี ต้นทุนการผลิต	4 (2.9)	28 (20.6)	67 (49.3)	34 (25.0)	3 (2.2)	136 (100)
6. กลุ่มอาชีพ ได้มีการมอบหมายให้มีผู้จัดทำ บัญชี และ ผู้รับจ่ายเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน	4 (2.9)	25 (18.4)	48 (35.3)	54 (39.7)	5 (3.7)	136 (100)
7. กลุ่มอาชีพ ได้เผยแพร่ เอกสารทางบัญชี พร้อมชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่าง สม่ำเสมอ ในรอบระยะบัญชี ของกลุ่มอาชีพ	9 (6.6)	39 (28.7)	58 (42.7)	24 (17.6)	6 (4.4)	136 (100)
8. การจัดทำบัญชีของกลุ่มอาชีพสามารถ ตรวจสอบ และได้รับการรับรองจาก หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	-	11 (8.1)	46 (33.8)	76 (55.9)	3 (2.2)	136 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ตารางผนวก 7 จำนวนและร้อยละ ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการสนับสนุน

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ ต่อกลุ่ม	7 (5.1)	34 (25.0)	45 (33.1)	45 (33.1)	5 (3.7)	136 (100)
2. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	6 (4.4)	44 (32.4)	53 (39.0)	26 (19.1)	7 (5.1)	136 (100)
3. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงานการแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	1 (0.7)	31 (22.8)	69 (50.7)	22 (16.2)	13 (9.6)	136 (100)
4. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ ต่อกลุ่ม	7 (5.1)	30 (22.1)	65 (47.8)	29 (21.3)	5 (3.7)	136 (100)
5. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	7 (5.1)	29 (21.3)	61 (44.9)	27 (19.9)	12 (8.8)	136 (100)
6. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	2 (1.5)	33 (24.2)	81 (59.6)	15 (11.0)	5 (3.7)	136 (100)
7. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ ต่อกลุ่ม	8 (5.9)	21 (15.4)	78 (57.4)	19 (14.0)	10 (7.4)	136 (100)
8. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	6 (4.4)	30 (22.1)	55 (40.4)	33 (24.3)	12 (8.8)	136 (100)

ตารางผนวก 7 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
9. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	2 (1.5)	36 (26.5)	80 (58.8)	18 (13.2)	-	136 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ตารางผนวก 8 จำนวนและร้อยละ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการดำเนินงาน
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการสนับสนุน

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	2 (1.5)	25 (18.4)	36 (26.4)	57 (41.9)	16 (11.8)	136 (100)
2. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	9 (6.6)	39 (28.7)	58 (42.7)	24 (17.6)	6 (4.4)	136 (100)
3. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	7 (5.1)	11 (8.1)	39 (28.7)	76 (55.9)	3 (2.2)	136 (100)
4. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	5 (3.7)	11 (8.1)	39 (28.7)	75 (55.1)	6 (4.4)	136 (100)

ตารางผนวก 8 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	5 (3.7)	22 (16.2)	63 (46.3)	43 (31.6)	3 (2.2)	136 (100)
6. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	9 (6.6)	11 (8.1)	43 (31.6)	70 (51.5)	3 (2.2)	136 (100)
7. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	2 (1.5)	4 (2.9)	8 (5.9)	89 (65.4)	33 (24.3)	136 (100)
8. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน	-	11 (8.1)	46 (33.8)	76 (55.9)	3 (2.2)	136 (100)
9. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ	6 (4.4)	28 (20.6)	42 (30.9)	59 (43.4)	1 (0.7)	136 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความคิดเห็น ของ
คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัดราชบุรี

สถานภาพของผู้ตอบคำถาม

- ( ) คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ
( ) สมาชิกกลุ่มอาชีพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ

- 1.1 เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
- 1.2 อายุ ( ) < 25 ปี ( ) 25 – 35 ปี
( ) 36 – 45 ปี ( ) 46 – 55 ปี
( ) 56 – 65 ปี ( ) > 65 ปี
- 1.3 ภูมิลำเนาเดิม ( ) ในจังหวัดราชบุรี ( ) นอกจังหวัดราชบุรี
- 1.4 การศึกษาของท่านอยู่ในระดับใด
( ) ระดับประถมศึกษา ( ) ระดับมัธยมศึกษา / เทียบเท่า
( ) ระดับปริญญาตรี ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
- 1.5 ในรอบปีที่ผ่านมาท่านได้รับการอบรม / สัมมนา จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
( ) 1 - 3 ครั้ง
( ) 4 - 6 ครั้ง
( ) มากกว่า 6 ครั้ง
- 1.6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ของท่าน
( ) 1 - 2 คน
( ) 3 - 4 คน
( ) 5 - 6 คน
( ) 7 - 8 คน
( ) > 8 คน

1.7 รายได้จากการจำหน่าย สินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ ตามกระบวนการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน

- ( ) น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
 ( ) 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน
 ( ) มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ

1) ร่วมในการประชุม วางแผน 2) ร่วมแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ริเริ่มงานใหม่ 3) ร่วมในการลงมือปฏิบัติการ 4) ร่วมในการบริจาคทรัพย์สิน 5) ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน 6) ร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติ และ 7) ร่วมรับประโยชน์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในแต่ละประเด็นข้อความ ตามความเป็นจริงที่ท่าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ มากน้อยเพียงใด โดยมีความแตกต่าง เป็น 5 ระดับ คือ

- ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในดำเนินงานมากที่สุด
- ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในดำเนินงานมาก
- ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในดำเนินงานปานกลาง
- ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในดำเนินงานน้อย
- ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในดำเนินงานน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน				
	1	2	3	4	5
1 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน ในการทำงานของกลุ่มอาชีพ					
2 ท่านได้แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และ การริเริ่มงานใหม่ ให้กับกลุ่มอาชีพ					
3 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาทางด้านการผลิตของกลุ่มอาชีพ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน				
	1	2	3	4	5
4 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาทางด้าน การตลาดของกลุ่มอาชีพ					
5 ท่านได้ร่วมบริจาค เงิน วัสดุอุปกรณ์ และ สิ่งของต่าง ๆ เพื่อ สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ					
6 ท่านมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในผลงาน ของกลุ่มอาชีพ					
7 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผล การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ					
8 ท่านมีส่วนร่วมในการ ได้รับประโยชน์จากกลุ่มอาชีพ เช่นการ รับเงินปันผล จากหุ้น การได้รับการเฉลี่ยคืนจากกำไรของกลุ่ม					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ที่มีต่อการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในประเด็น 1) ด้านการผลิต 2) ด้าน การเงิน และบัญชี และ 3) ด้านการสนับสนุน

- 5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงาน มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงาน มาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงาน ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงาน น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงาน น้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในแต่ละประเด็นข้อความ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน				
	1	2	3	4	5
ด้านการผลิต (ปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิต และคุณภาพ ผลิตภัณฑ์)					
1.1 กลุ่มอาชีพใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นปัจจัยการผลิตหลักของ ผลิตภัณฑ์					
1.2 กลุ่มอาชีพมีที่ดิน อาคาร โรงเรือน เป็นของตนเอง					
1.3 กลุ่มอาชีพ ผลิตสินค้าโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นสอดคล้อง กับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเหมาะสม					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน				
	1	2	3	4	5
1.4 การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน					
1.5 การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพลดอัตราการอพยพออกไปทำงานนอกชุมชนที่ห่างไกล					
1.6 ผลดีที่กลุ่มอาชีพมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง					
1.7 กลุ่มอาชีพมีการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด อย่างต่อเนื่อง					
1.8 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้					
1.9 การดำเนินงานของกลุ่มเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ					
ด้านการเงินและบัญชี (รายได้ รายจ่าย ของกลุ่มอาชีพ และการจัดทำบัญชี เบื้องต้นของกลุ่มอาชีพ)					
2.1 กลุ่มอาชีพมีการระดมทุนจากสมาชิก เป็นทุนในการดำเนินงาน					
2.2 กลุ่มอาชีพมีการกู้ยืม จากธนาคาร / แหล่งเงินกู้ สถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน					
2.3 กลุ่มอาชีพมีการสร้างทุนของตนเอง ในกระบวนการผลิต ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต เพิ่มเติมโดยการระดมทุน					
2.4 กลุ่มอาชีพมีการลดรายจ่ายโดย การขอรับการสนับสนุนจากสมาชิก					
2.5 กลุ่มอาชีพ ได้จัดทำบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ บัญชีรับจ่าย บัญชีกำไรขาดทุน และ บัญชีต้นทุนการผลิต					
2.6 กลุ่มอาชีพ ได้มีการมอบหมายให้มีผู้จัดทำบัญชี และ ผู้รับจ่ายเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน					
2.7 กลุ่มอาชีพได้เผยแพร่ เอกสารทางบัญชี พร้อมชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบอย่างสม่ำเสมอ ในรอบระยะบัญชี ของ กลุ่มอาชีพ					
2.8 การจัดทำบัญชีของกลุ่มอาชีพสามารถตรวจสอบ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นการดำเนินงาน				
	1	2	3	4	5
ด้านการสนับสนุน (วิชาการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน และด้านการอำนวยความสะดวก)					
3.1 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม					
3.2 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน					
3.3 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรราชการ ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ					
3.4 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม					
3.5 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน					
3.6 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรเอกชน ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ					
3.7 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น (อบต. เทศบาล. อบจ.) ด้านวิชาการ เช่น การอบรม ให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม					
3.8 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น (อบต. เทศบาล. อบจ.) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทุนดำเนินงาน เช่น เครื่องจักร เงินอุดหนุน					
3.9 กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น (อบต. เทศบาล. อบจ.) ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การติดต่อ การประสานงาน การแนะนำ การช่วยเหลือด้านการตลาด ฯลฯ					

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตาม
ความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในจังหวัด
ราชบุรี

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ในแต่ละประเด็นของปัญหาอุปสรรค

1. ด้านการผลิต

.....
.....
.....
.....

2. ด้านการเงินและบัญชี

.....
.....
.....
.....

3. ด้านการสนับสนุน

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ก
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย	นางมาลินี หงสะมัด
วันเดือนปีเกิด	24 กันยายน พ.ศ.2504
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2522 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จ.ราชบุรี พ.ศ. 2526 ปริญญาตรีเศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การคลัง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2532 นักวิชาการสหกรณ์ 3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2534 นักวิชาการสหกรณ์ 4 สำนักงานสหกรณ์อำเภอโพธาราม จังหวัด ราชบุรี พ.ศ. 2536 นักวิชาการสหกรณ์ 5 สำนักงานสหกรณ์อำเภอโพธาราม จังหวัด ราชบุรี พ.ศ. 2541 นักวิชาการสหกรณ์ 6 สำนักงานสหกรณ์จังหวัด จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2547 เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์ 7 สำนักงานสหกรณ์จังหวัด จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2549 เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์ 7 สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - ปัจจุบัน จังหวัดเพชรบุรี